I

(Retsakter, hvis offentliggørelse er obligatorisk)

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 2237/2004
af 29. december 2004
om ændring af forordning (EF) nr. 1725/2003 om vedtagelse af visse internationale regnskabsstandarder i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1606/2002 for så vidt angår IAS nr. 32 og IFRIC 1

(EØS-relevant tekst)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1606/2002 af 19. juli 2002 om anvendelse af internationale regnskabsstandarder [1], særlig artikel 3, stk. 1, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1725/2003 [2] blev der vedtaget visse internationale standarder og fortolkningsbidrag, der eksisterede pr. 1. september 2002.

(2) Den 17. december 2003 offentliggjorde International Accounting Standard Board (IASB) den reviderede internationale regnskabsstandard (IAS) 32 *Finansielle instrumenter: Oplysning og præsentation* som led i IASB's initiativ for at forbedre femten standarder i så god tid, at de kan anvendes af virksomheder, der vælger at anvende IAS for første gang i 2005. Ved revisionen af IAS 32 ændrede IASB ikke den grundlæggende approach, der kendetegner den. IAS 32 fastlægger de grundlæggende principper for klassifikationen af instrumenter som forpligtelser eller egenkapital. Ved bestemmelsen af om instrumenterne skal klassificeres som forpligtelser eller egenkapital, skal virksomheden tage hensyn til alle betingelser i den pågældende kontrakt.

(3) Efter bilaterale drøftelser med repræsentanter for sektoren for kooperative virksomheder og efter anmodning fra Kommissionen opfordrede IASB sin International Financial Reporting Interpretation Committee (IFRIC) til at udarbejde et fortolkningsbidrag for at lette anvendelsen af den reviderede IAS 32. Et endeligt fortolkningsbidrag, IFRIC 2 *Members' Shares in Cooperative Entities and Similar Instrument* (Selskabsdeltageres andele i kooperative selskaber og lignende instrumenter) blev offentliggjort i sin endelige form den 25. november 2004. Dette fortolkningsbidrags ikrafttrædelsestidspunkt er det samme som for IAS 32. IFRIC 2 vil blive gennemgået, sådan at Kommissionen kan godkende det så snart som muligt i 2005.

(4) Den 27. maj 2004 udsendte IASB IFRIC-fortolkningsbidrag 1 *Ændringer i forpligtelser vedrørende aktiver, som skal tages ud af drift, retableringsforpligtelser og lignende forpligtelser*. Fortolkningsbidraget vedrører behandlingen af ændringer i forpligtelser vedrørende aktiver, som skal tages ud af drift, retableringsforpligtelser og lignende forpligtelser, der falder inden for anvendelsesområdet af IAS 16 *Materielle anlægsaktiver* og indregnes som en hensat forpligtelse efter IAS 37 *Hensatte forpligtelser, eventualforpligtelser og eventualaktiver*.

(5) Høring af tekniske eksperter på området har bekræftet, at den reviderede IAS 32 *Finansielle instrumenter: Oplysning og præsentation* og IFRIC-fortolkningsbidrag 1 *Ændringer i forpligtelser vedrørende aktiver, som skal tages ud af drift, retableringsforpligtelser og lignende forpligtelser* opfylder de tekniske kriterier for vedtagelse som omhandlet i artikel 3, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1606/2002, specielt kravet om at være i den europæiske offentligheds interesse.

(6) Forordning (EF) nr. 1725/2003 bør derfor ændres i overensstemmelse hermed.

(7) De foranstaltninger, der vedtages i denne forordning, er i overensstemmelse med Regnskabskontroludvalgets udtalelse —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

I bilaget til forordning (EF) nr. 1725/2003 foretages følgende ændringer:

1) Teksten til international regnskabsstandard (IAS) 32 *Finansielle instrumenter: Oplysning og præsentation*, der er anført i bilaget til denne forordning, indsættes.

[1] EUT L 243 af 11.9.2002, s. 1.

[2] EUT L 261 af 13.10.2003, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 2236/2004 (EUT L 392 af 31.12.2004, s. 1).

2) Teksten til fortolkningsbidrag IFRIC 1 *Ændringer i forpligtelser vedrørende aktiver, som skal tages ud af drift, retableringsforpligtelser og lignende forpligtelser,* der er anført i bilaget til denne forordning, indsættes.

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den anvendes fra senest den 1. januar 2005.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. december 2004.

På Kommissionens vegne
Charlie McCREEVY
Medlem af Kommissionen

BILAG

INTERNATIONALE REGNSKABSSTANDARDER

IAS 32	*Finansielle instrumenter: Oplysning og præsentation*
IFRIC 1	*Ændringer i forpligtelser vedrørende aktiver, som skal tages ud af drift, retableringsforpligtelser og lignende forpligtelser*

Kopiering tilladt inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. Alle eksisterende rettigheder forbeholdes uden for EØS, med undtagelse af retten til at kopiere til personlig brug eller anden form for 'fair dealing'. Yderligere oplysninger fås hos IASB på adressen www.iasb.org.uk

IAS 32

INTERNATIONAL REGNSKABSSTANDARD 32

Finansielle instrumenter: Oplysning og præsentation

INDHOLD

	Afsnit
Formål	1-3
Anvendelsesområde	4-10
Definitioner	11-14
Præsentation	15-50
Forpligtelser og egenkapital	15-27
Ingen kontraktlig forpligtelse til at overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver (afsnit 16(a))	17-20
Afregning i virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter (afsnit 16(b))	21-24
Betingede afregningsbestemmelser	25
Muligheder for afregning	26-27
Sammensatte finansielle instrumenter	28-32
Egne aktier	33-34
Renter, udbytter, tab og gevinster	35-41
Modregning af et finansielt aktiv og en finansiel forpligtelse	42-50
Oplysninger	51-95
Format, placering og kategorier af finansielle instrumenter	53-55
Risikostyringspolitik og sikringsaktiviteter	56-59
Betingelser, vilkår og anvendt regnskabspraksis	60-66
Renterisiko	67-75
Kreditrisiko	76-85
Dagsværdi	86-93
Andre oplysninger	94
Ophør af indregning	94
Sikkerhed	94
Sammensatte finansielle instrumenter med flere indbyggede afledte finansielle instrumenter	94
Finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser til dagsværdi gennem resultatet	94
Omklassifikation	94
Resultatopgørelse og egenkapital	94
Værdiforringelse	94
Misligholdelse	94
Ikrafttrædelsestidspunkt	96-97
Ophævelse af andre udtalelser	98-100

Denne ajourførte standard erstatter IAS 32 (ajourført 2000) *Finansielle Instrumenter: Oplysning og præsentation* og skal anvendes for regnskabsår, der begynder 1. januar 2005 eller derefter. Det er tilladt at anvende standarden før dette tidspunkt.

FORMÅL

1. Formålet med denne standard er at forbedre regnskabsbrugeres forståelse af betydningen af finansielle instrumenter for en virksomheds finansielle stilling, indtjening og pengestrømme.

2. Denne standard indeholder krav om præsentation af finansielle instrumenter og angiver, hvilke oplysninger, der skal gives om disse. Præsentationskravene finder anvendelse på udsteders klassifikation af finansielle instrumenter som finansielle aktiver, finansielle forpligtelser og egenkapitalinstrumenter, klassifikation af tilknyttede renter, udbytte, tab og gevinster samt de tilfælde, hvor finansielle aktiver og finansielle forpligtelser skal modregnes. Denne standard kræver oplysning om faktorer, som påvirker den beløbsmæssige størrelse af samt tidspunktet og sikkerheden for en virksomheds fremtidige pengestrømme tilknyttet finansielle instrumenter, og den for disse instrumenter anvendte regnskabspraksis. Ligeledes kræver standarden oplysning om arten og omfanget af virksomhedens anvendelse af finansielle instrumenter, deres forretningsmæssige formål, forbundne risici og ledelsens principper for kontrol af disse risici.

3. Principperne i denne standard afspejler principperne for indregning og måling af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser i IAS 39 *Finansielle instrumenter: Indregning og måling*.

ANVENDELSESOMRÅDE

4. ***Denne standard skal anvendes af alle virksomheder på alle typer finansielle instrumenter med undtagelse af:***

   (a) de kapitalandele i dattervirksomheder, associerede virksomheder og joint ventures, som regnskabsmæssigt behandles i henhold til IAS 27* Koncernregnskaber og separate årsregnskaber, *IAS 28* Investeringer i associerede virksomheder *eller IAS 31* Kapitalandele i joint ventures. *Virksomheder skal imidlertid anvende standarden på kapitalandele i en dattervirksomhed, associeret virksomhed eller et joint venture, som regnskabsmæssigt behandles i henhold til IAS 39* Finansielle instrumenter: Indregning og måling *i overensstemmelse med IAS 27, IAS 28 eller IAS 31. Foruden kravene i denne standard finder de oplysningskrav, der er nævnt i IAS 27, IAS 28 og IAS 31, anvendelse i disse tilfælde. Virksomhederne skal desuden anvende denne standard på alle afledte finansielle instrumenter vedrørende kapitalandele i dattervirksomheder, associerede virksomheder eller joint ventures.

   (b) arbejdsgiveres rettigheder og forpligtelser i forbindelse med pensionsordninger, hvor IAS 19* Personaleydelser *finder anvendelse.

   (c) rettigheder og forpligtelser i henhold til forsikringskontrakter. Virksomhederne skal imidlertid anvende standarden på finansielle instrumenter, som har form af en forsikringskontrakt (eller reassurancekontrakt), som beskrevet i afsnit 6, men som hovedsagelig omfatter overførslen af finansielle risici beskrevet i afsnit 52. Derudover finder standarden anvendelse på afledte instrumenter, som er indbygget i forsikringskontrakter (jvf. afsnit 10-13 i IAS 39).

IAS 32

(d) aftaler om betinget købspris ved en virksomhedssammenslutning (jvf. afsnit 65-67 i IAS 22* Virksomhedssammenslutninger*). Denne undtagelse finder kun anvendelse på den overtagende virksomhed.

(e) kontrakter, som indeholder krav om betaling på basis af klimatiske, geologiske eller andre fysiske variabler (jvf. afsnit AG1 i IAS 39). Denne standard finder imidlertid anvendelse på andre typer afledte finansielle instrumenter, som er indbygget i sådanne kontrakter (hvis en renteswap eksempelvis er betinget af en klimatisk variabel såsom graddage, er renteswap-elementet et indbygget afledt finansielt instrument, som ligger inden for denne standards anvendelsesområde – jvf. afsnit 10-13 i IAS 39).

5. Denne standard finder anvendelse på indregnede og ikke-indregnede finansielle instrumenter. Indregnede finansielle instrumenter omfatter egenkapitalinstrumenter, som er udstedt af virksomheden, og finansielle aktiver og finansielle forpligtelser, som ligger inden for anvendelsesområdet for IAS 39. Ikke-indregnede finansielle instrumenter omfatter visse finansielle instrumenter, som selvom de ligger uden for anvendelsesområdet for IAS 39, ligger inden for denne standards anvendelsesområde (såsom visse lånetilsagn).

6. I denne standard er en forsikringskontrakt en kontrakt, som udsætter forsikringsgiver for identificerede risici for tab som følge af begivenheder eller forhold, som indtræffer eller opdages inden for en specificeret periode, herunder dødsfald (eller ved en annuitetsforsikring, den forsikredes overlevelse), sygdom, invaliditet, tingsskade, ansvar samt driftstab. Bestemmelserne i denne standard finder anvendelse, når et finansielt instrument har form af en forsikringskontrakt, men hovedsagelig omfatter overførslen af finansielle risici (jvf. afsnit 52), eksempelvis visse typer af finansiel reassurance og garanterede investeringskontrakter udstedt af forsikringsselskaber og andre virksomheder. Virksomheder, som har forpligtelser i henhold til forsikringskontrakter, opfordres til at vurdere, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at anvende denne standards bestemmelser ved præsentation og oplysning om sådanne forpligtelser.

7. Andre standarder, som specifikt finder anvendelse på bestemte typer af finansielle instrumenter, indeholder yderligere krav til præsentation og oplysning. Eksempelvis indeholder IAS 17 *Leasingkontrakter* og IAS 26 *Regnskabsmæssig behandling og præsentation af fratrædelsesordninger* specifikke oplysningskrav til henholdsvis finansielle leasingkontrakter og pensionskassers investeringer. Ligeledes finder visse krav i andre standarder anvendelse på finansielle instrumenter, specielt IAS 30 *Oplysning i pengeinstitutters og lignende finansielle institutioners årsregnskaber*.

8. ***Denne standard finder anvendelse på de kontrakter vedrørende køb eller salg af et ikke-finansielt aktiv, som kan nettoafregnes i likvide beholdninger eller andre finansielle instrumenter eller ved udveksling af finansielle instrumenter, som om kontrakterne var finansielle instrumenter, med undtagelse af kontrakter, som blev indgået og fortsat besiddes med henblik på modtagelse eller overdragelse af et ikke-finansielt aktiv i overensstemmelse med virksomhedens forventede behov for køb, salg eller forbrug.***

9. Der er forskellige måder, hvorpå en kontrakt vedrørende køb eller salg af et ikke-finansielt aktiv kan nettoafregnes i likvide beholdninger eller andre finansielle instrumenter eller ved udveksling af finansielle instrumenter. Disse omfatter:

(a) tilfælde, hvor kontraktens vilkår tillader, at hver af parterne nettoafregner i likvide beholdninger eller andre finansielle instrumenter eller ved udveksling af finansielle instrumenter,

(b) tilfælde, hvor muligheden for at nettoafregne i likvide beholdninger eller andre finansielle instrumenter eller ved udveksling af finansielle instrumenter ikke udtrykkeligt fremgår af kontraktvilkårene, men det er praksis i virksomheden at nettoafregne lignende kontrakter i likvide beholdninger eller andre finansielle instrumenter eller ved udveksling af finansielle instrumenter (hvad enten dette sker med modparten ved indgåelse af modgående kontrakter eller ved salg af kontrakten før udnyttelse eller udløb),

(c) tilfælde, hvor der for lignende kontrakter findes en praksis i virksomheden for at modtage det underliggende instrument og sælge det inden for en kort periode efter overdragelsen med henblik på at skabe en gevinst gennem kortsigtede udsving i kurser eller handelsmargin,

og

(d) tilfælde, hvor det ikke-finansielle aktiv, som er genstand for kontrakten, umiddelbart kan konverteres til likvide beholdninger.

En kontrakt, som (b) eller (c) finder anvendelse på, indgås ikke med henblik på modtagelse eller overdragelse af det ikke-finansielle aktiv i overensstemmelse med virksomhedens forventede behov for køb, salg eller forbrug og ligger derfor inden for denne standards anvendelsesområde. Andre kontrakter, som afsnit 8 finder anvendelse på, vurderes for at afgøre, hvorvidt de indgås og fortsat besiddes med henblik på modtagelse eller overdragelse af det ikke-finansielle aktiv i overensstemmelse med virksomhedens forventede behov for køb, salg eller forbrug, og om de derfor ligger inden for denne standards anvendelsesområde.

10. En solgt option på køb eller salg af et ikke-finansielt aktiv, som kan nettoafregnes i likvide beholdninger eller andre finansielle instrumenter eller ved udveksling af finansielle instrumenter i overensstemmelse med afsnit 9(a) eller (d), ligger inden for denne standards anvendelsesområde. En sådan kontrakt kan ikke indgås med henblik på modtagelse eller overdragelse af det ikke-finansielle aktiv i overensstemmelse med virksomhedens forventede behov for køb, salg eller forbrug.

DEFINITIONER (jvf. desuden afsnit AG3-AG24)

11. ***Nedenstående udtryk anvendes i denne standard med følgende betydning:***

Et finansielt instrument er enhver kontrakt, som medfører et finansielt aktiv i én virksomhed og en finansiel forpligtelse eller et egenkapitalinstrument i en anden virksomhed.

Et finansielt aktiv er ethvert aktiv, der består af:

(a) likvide beholdninger,

(b) en anden virksomheds egenkapitalinstrumenter,

(c) en kontraktlig ret til at:

(i) modtage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver fra en anden virksomhed

eller

(ii) udveksle finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser med en anden virksomhed på potentielt gunstige betingelser for virksomheden

eller

(d) en kontrakt, som skal eller kan afregnes i virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter, og som er:

(i) et ikke-afledt finansielt instrument, for hvilket virksomheden er eller kan blive forpligtet til at modtage et variabelt antal af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter

eller

(ii) et afledt finansielt instrument, som skal eller kan afregnes på anden måde end ved udveksling af et fast beløb i likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver med et bestemt antal af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter. I denne forbindelse omfatter virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter ikke instrumenter, som selv udgør kontrakter vedrørende fremtidig modtagelse eller overdragelse af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter.

IAS 32

En finansiel forpligtelse er enhver forpligtelse, der består af:

(a) en kontraktlig forpligtelse til at:

(i) overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver til en anden virksomhed

eller

(ii) udveksle finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser med en anden virksomhed på potentielt ugunstige betingelser for virksomheden

eller

(b) en kontrakt, som skal eller kan afregnes i virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter, og som er:

(i) et ikke-afledt finansielt instrument, for hvilket virksomheden er eller kan blive forpligtet til at overdrage et variabelt antal af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter

eller

(ii) et afledt finansielt instrument, som skal eller kan afregnes på anden måde end ved udveksling af et fast beløb i likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver med et bestemt antal af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter. I denne forbindelse omfatter virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter ikke instrumenter, som selv udgør kontrakter vedrørende fremtidig modtagelse eller overdragelse af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter.

Et egenkapitalinstrument er enhver kontrakt, som repræsenterer en andel af den forskelsværdi, der fremkommer, når man fra alle virksomhedens aktiver trækker alle dens forpligtelser.

Dagsværdi er det beløb, et aktiv kan omsættes til, eller en forpligtelse kan indfris til, ved en handel mellem kvalificerede, villige, indbyrdes uafhængige parter.

12. Nedenstående udtryk defineres i afsnit 9 i IAS 39 og anvendes i denne standard med den i IAS 39 anførte betydning.

— finansielle aktivers eller finansielle forpligtelsers amortiserede kostpris

— finansielle aktiver disponible for salg

— ophør af indregning

— afledt finansielt instrument

— effektiv rentemetode

— finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser til dagsværdi gennem resultatet

— fast aftale

— forventet transaktion

— sikringseffektivitet

— sikret post

— sikringsinstrument

— hold-til-udløb-investeringer

— lån og tilgodehavender

— almindeligt køb eller salg

— transaktionsomkostninger.

13. I denne standard henviser »kontrakt« og »kontraktlig« til en aftale mellem to eller flere parter, der har klare økonomiske konsekvenser, som parterne har ringe eller ingen mulighed for at undgå, normalt fordi aftalen er retskraftig. Kontrakter, og dermed finansielle instrumenter, kan have en række forskellige former og behøver ikke at være skriftlige.

14. I denne standard omfatter »virksomhed« enkeltpersoner, interessentskaber, selskaber, fonde og offentlige institutioner.

PRÆSENTATION

Forpligtelser og egenkapital (jvf. desuden afsnit AG25-AG29)

15. ***Udstederen af et finansielt instrument skal på tidspunktet for den første indregning klassificere instrumentet eller dets enkelte dele som en finansiel forpligtelse, et finansielt aktiv eller et egenkapitalinstrument i overensstemmelse med kontraktens indhold og definitionen på en finansiel forpligtelse, et finansielt aktiv og et egenkapitalinstrument.***

16. Når udsteder anvender definitionerne i afsnit 11 for at afgøre, hvorvidt et finansielt instrument er et egenkapitalinstrument frem for en finansiel forpligtelse, skal instrumentet udelukkende anses for et egenkapitalinstrument, hvis både betingelse (a) og (b) nedenfor er opfyldt.

(a) Instrumentet indeholder ikke nogen kontraktlig forpligtelse til at:

(i) overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver til en anden virksomhed

eller

(ii) udveksle finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser med en anden virksomhed på potentielt ugunstige vilkår for udsteder.

(b) Hvis instrumentet skal eller kan afregnes i udsteders egne egenkapitalinstrumenter, er det:

(i) et ikke-afledt finansielt instrument, som ikke indeholder nogen kontraktlig forpligtelse for udsteder til at overdrage et variabelt antal af dennes egne egenkapitalinstrumenter,

eller

(ii) et afledt finansielt instrument, som udelukkende kan afregnes ved, at udsteder udveksler et fast beløb i likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver med et bestemt antal af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter. I denne forbindelse omfatter udsteders egne egenkapitalinstrumenter ikke instrumenter, som selv udgør kontrakter vedrørende fremtidig modtagelse eller overdragelse af udsteders egne egenkapitalinstrumenter.

En kontraktlig forpligtelse, herunder en forpligtelse hidrørende fra et afledt finansielt instrument, som vil eller kan medføre fremtidig modtagelse eller overdragelse af udsteders egne egenkapitalinstrumenter, men som ikke opfylder betingelserne i (a) og (b) ovenfor, er ikke et egenkapitalinstrument.

IAS 32

Ingen kontraktlig forpligtelse til at overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver (afsnit 16(a))

17. Et afgørende træk ved sondringen mellem en finansiel forpligtelse og et egenkapitalinstrument er tilstedeværelsen af en kontraktlig forpligtelse for det finansielle instruments ene part (udsteder) til enten at overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver til den anden part (indehaver) eller at udveksle finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser med indehaveren på potentielt ugunstige vilkår for udsteder. Selvom indehaveren af et egenkapitalinstrument kan være berettiget til at modtage en pro rata-andel af udbytte eller andre udbetalinger af egenkapitalen, er udsteder ikke kontraktligt forpligtet til at foretage sådanne udbetalinger, eftersom det ikke kan kræves, at udsteder overdrager likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver til en anden part.

18. Et finansielt instruments klassifikation i virksomhedens balance bestemmes af instrumentets indhold og ikke af dets juridiske form. Indhold og juridisk form er ofte det samme, men dette er ikke altid tilfældet. Visse finansielle instrumenter har juridisk form af egenkapital, men er forpligtelser af indhold, og andre kan kombinere træk forbundet med egenkapitalinstrumenter og træk forbundet med finansielle forpligtelser. Eksempelvis gælder det, at:

(a) en præferenceaktie, som indeholder en bestemmelse om udsteders tvungne indløsning til et beløb, der enten er fast eller kan opgøres, på et fremtidigt tidspunkt, der enten er fast eller kan opgøres, eller giver indehaveren ret til at kræve, at udsteder indløser instrumentet på eller efter et bestemt tidspunkt til et beløb, der enten er fast eller kan opgøres, er en finansiel forpligtelse.

(b) et finansielt instrument, som giver indehaveren ret til at indløse instrumentet hos udsteder mod likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver (et »indløseligt instrument«), er en finansiel forpligtelse. Dette gælder, selvom den beløbsmæssige størrelse af likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver opgøres på basis af et indeks eller en anden post, som potentielt kan stige eller falde, eller selvom det indløselige instruments juridiske form giver indehaveren ret til en andel af forskelsværdien af udsteders aktiver. Hvis indehaveren har en option på at indløse instrumentet hos udsteder mod likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver, opfylder det indløselige instrument definitionen på en finansiel forpligtelse. Eksempelvis kan investeringsforeninger med tilbagekøbspligt for den udstedende forening, og andre investeringsforeninger og interessentskaber og visse andelsvirksomheder give deres andelshavere eller medlemmer ret til at indløse deres andel i udsteder på et hvilket som helst tidspunkt mod likvide beholdninger svarende til deres forholdsmæssige andel af værdien af udsteders aktiver. Klassifikation som en finansiel forpligtelse udelukker dog ikke brugen af beskrivelser som »indre værdi, der kan henføres til andelshavere« og »ændring i indre værdi, der kan henføres til andelshavere« i årsregnskabet for en virksomhed, der ikke har nogen egenkapital (såsom visse investeringsselskaber og investeringsforeninger, jvf. illustrativt eksempel 7), eller brugen af yderligere oplysninger, som viser, at medlemmernes samlede andele omfatter poster såsom reserver, der opfylder definitionen på egenkapital, og indløselige instrumenter, der ikke gør (jvf. illustrativt eksempel 8).

19. Hvis en virksomhed ikke har en ubetinget ret til at ikke at skulle overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver som indfrielse af en kontraktlig forpligtelse, opfylder forpligtelsen definitionen på en finansiel forpligtelse. Eksempelvis:

(a) en begrænsning af virksomhedens mulighed for at indfri en kontraktlig forpligtelse, eksempelvis manglende adgang til fremmed valuta eller nødvendigheden af at opnå godkendelse for betaling fra myndighederne, ophæver ikke virksomhedens kontraktlige forpligtelse eller indehavers kontraktlige ret i henhold til instrumentet.

(b) en kontraktlig forpligtelse, som er betinget af, at modparten udnytter sin ret til at indløse, er en finansiel forpligtelse, idet virksomheden ikke har en ubetinget ret til ikke at skulle overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver.

20. Et finansielt instrument, som ikke udtrykkeligt indeholder en kontraktlig forpligtelse til at overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver, kan i sine vilkår indeholde en indirekte forpligtelse. Eksempelvis:

(a) et finansielt instrument kan indeholde en ikke-finansiel forpligtelse, som udelukkende skal indfris, hvis virksomheden ikke foretager udbetalinger eller indløser instrumentet. Hvis virksomheden udelukkende kan undgå en overdragelse af likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver ved at indfri den ikke-finansielle forpligtelse, er det finansielle instrument en finansiel forpligtelse.

(b) et finansielt instrument er en finansiel forpligtelse, hvis det indebærer, at virksomheden ved afregningen skal overdrage enten:

(i) likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver

eller

(ii) sine egne aktier, hvis opgjorte værdi væsentligt overstiger værdien af de likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver.

Selvom der ikke påhviler virksomheden nogen udtrykkelig kontraktlig forpligtelse til at overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver, betyder værdien af den alternative mulighed for afregning med aktier, at virksomheden vil afregne i likvide beholdninger. Under alle omstændigheder er indehaveren i realiteten garanteret modtagelse af et beløb, som mindst modsvarer afregning i likvide beholdninger (jvf. afsnit 21).

Afregning i virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter (afsnit 16(b))

21. En kontrakt er ikke et egenkapitalinstrument, blot fordi det kan medføre modtagelse eller overdragelse af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter. En virksomhed kan have en kontraktlig ret eller forpligtelse til at modtage eller overdrage et antal af sine egne aktier eller en anden form for egenkapitalinstrumenter, som varierer, således at dagsværdien af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter, der skal modtages eller overdrages, svarer til den kontraktlige ret eller forpligtelse. En sådan kontraktlig ret eller forpligtelse kan udgøre et fast beløb eller et beløb, som helt eller delvist svinger som følge af ændringer i en anden variabel end markedskursen på virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter (eksempelvis en rente, en råvarepris eller en kurs på et finansielt instrument). To eksempler herpå er (a) en kontrakt vedrørende overdragelse af et antal af virksomhedens egenkapitalinstrumenter svarende til en værdi af CU100 (*) og (b) en kontrakt vedrørende overdragelse af et antal af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter svarende til værdien af 100 ounce guld. En sådan kontrakt udgør en finansiel forpligtelse for virksomheden, selvom virksomheden skal eller kan indfri den ved overdragelse af sine egne egenkapitalinstrumenter. Der er ikke tale om et egenkapitalinstrument, idet virksomheden bruger et variabelt antal af sine egne egenkapitalinstrumenter til afregning af kontrakten. Kontrakten repræsenterer således ikke en andel af den forskelsværdi, der fremkommer, når man fra alle virksomhedens aktiver trækker alle dens forpligtelser.

22. En kontrakt, som afregnes af den virksomhed, der (modtager eller) overdrager et fast antal af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter til gengæld for et fast beløb i likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver, er et egenkapitalinstrument. En udstedt aktieoption, som giver modparten ret til at købe et bestemt antal af virksomhedens aktier til en fast kurs eller til en fast hovedstol på en obligation, udgør eksempelvis et egenkapitalinstrument. Ændringer i dagsværdien af en kontrakt hidrørende fra variationer i markedsrenten, som ikke påvirker den beløbsmæssige størrelse af likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver, som skal betales eller modtages, eller antallet af egenkapitalinstrumenter, som skal modtages eller overdrages, ved afregning af kontrakten, udelukker ikke kontrakten fra at være et egenkapitalinstrument. Et eventuelt modtaget vederlag (såsom modtaget overkurs for en solgt option eller warrant på virksomhedens egne aktier) indregnes direkte på egenkapitalen. Et eventuelt betalt vederlag (såsom betalt overkurs for en købt option) indregnes direkte på egenkapitalen. Ændringer i dagsværdien af et egenkapitalinstrument indregnes ikke i årsregnskabet.

23. En kontrakt, som indeholder en forpligtelse, ifølge hvilken en virksomhed skal købe sine egne egenkapitalinstrumenter for likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver, medfører en finansiel forpligtelse for nutidsværdien af indløsningsbeløbet (eksempelvis nutidsværdien af terminstilbagekøbsprisen, optionens udnyttelseskurs eller et andet indløsningsbeløb). Dette gælder også, selvom kontrakten selv er et egenkapitalinstrument. Som eksempel kan nævnes en virksomheds forpligtelse i henhold til en terminskontrakt til at købe sine egne egenkapitalinstrumenter mod likvide beholdninger. Når den finansielle forpligtelse første gang indregnes i henhold til IAS 39, omklassificeres forpligtelsens dagsværdi (nutidsværdien af indløsningsbeløbet) fra egenkapitalen. Derefter måles den finansielle forpligtelse i overensstemmelse med IAS 39. Hvis kontrakten udløber uden overdragelse, omklassificeres den regnskabsmæssige værdi af den finansielle forpligtelse til egenkapitalen. En virksomheds kontraktlige forpligtelse til at købe sine egne egenkapitalinstrumenter medfører en finansiel forpligtelse for nutidsværdien af indløsningsbeløbet, selvom forpligtelsen til at købe er betinget af, at modparten udnytter en ret til at indløse (eksempelvis en solgt put-option, som giver modparten ret til at sælge virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter til virksomheden til en fast pris).

(*) I denne standard angives pengebeløb i valutaenheder (»currency units« (CU))

IAS 32

24. En kontrakt, som skal afregnes af den virksomhed, der overdrager eller modtager et fast antal af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter til gengæld for et variabelt beløb i likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver, er et finansielt aktiv eller en finansiel forpligtelse. Som eksempel kan nævnes en kontrakt, ifølge hvilken virksomheden skal overdrage 100 af sine egne egenkapitalinstrumenter til gengæld for et beløb i likvide beholdninger, som beregnes, så det modsvarer værdien af 100 ounce guld.

Betingede afregningsbestemmelser

25. Et finansielt instrument kan indeholde krav om, at virksomheden overdrager likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver eller på anden måde afregner instrumentet, således at det ville udgøre en finansiel forpligtelse i tilfælde af, at der indtræffer eller ikke indtræffer usikre fremtidige begivenheder (eller ved udfaldet af usikre omstændigheder), som ikke kan kontrolleres af hverken udsteder eller indehaver af instrumentet, såsom en ændring i et aktieindeks, forbrugerprisindeks, renter eller skattemæssige krav eller udsteders fremtidige omsætning, nettoindtægt eller gæld/egenkapital-forhold. Udsteder af et sådant instrument har ikke nogen ubetinget ret til at ikke at skulle overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver (eller på anden måde afregne instrumentet, således at det ville udgøre en finansiel forpligtelse). Derfor udgør instrumentet en finansiel forpligtelse for udsteder, medmindre:

(a) den del af de betingede afregningsbetingelser, som kunne medføre afregning i likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver (eller på anden måde, således at instrumentet ville udgøre en finansiel forpligtelse), ikke er reelle,

eller

(b) det udelukkende kan kræves, at udsteder afregner forpligtelsen i likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver (eller på anden måde, således at instrumentet ville udgøre en finansiel forpligtelse) i tilfælde af udsteders konkurs.

Muligheder for afregning

26. ***Når et afledt finansielt instrument gør det muligt for den ene part at vælge, hvordan instrumentet skal afregnes (eksempelvis hvis udsteder eller indehaver kan vælge nettoafregning i likvide beholdninger eller ved udveksling af aktier med likvide beholdninger), udgør instrumentet et finansielt aktiv eller en finansiel forpligtelse, medmindre alle alternative afregningsmuligheder ville resultere i, at instrumentet var et egenkapitalinstrument.***

27. Som eksempel på et afledt finansielt instrument med alternative afregningsmuligheder, som er en finansiel forpligtelse, kan nævnes en aktieoption, som udsteder kan vælge at nettoafregne i likvide beholdninger eller ved udveksling af egne aktier med likvide beholdninger. Visse kontrakter vedrørende køb eller salg af et ikke-finansielt aktiv til gengæld for virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter ligger ligeledes inden for denne standards anvendelsesområde, idet de enten kan afregnes ved overdragelse af det ikke-finansielle aktiv eller nettoafregnes i likvide beholdninger eller andre finansielle instrumenter (jvf. afsnit 8-10). Sådanne kontrakter er finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser og ikke egenkapitalinstrumenter.

Sammensatte finansielle instrumenter (jvf. desuden afsnit AG30-AG35 og illustrativt eksempel 9-12)

28. ***Udstederen af et ikke-afledt finansielt instrument skal vurdere vilkårene for det finansielle instrument for at afgøre, hvorvidt det både indeholder et forpligtelses- og et egenkapitalelement. Sådanne elementer skal klassificeres separat som finansielle forpligtelser, finansielle aktiver eller egenkapitalinstrumenter i overensstemmelse med afsnit 15.***

29. En virksomhed foretager separat indregning af de enkelte elementer af et finansielt instrument, som (a) skaber en finansiel forpligtelse for virksomheden og (b) giver indehaveren af instrumentet en option på at konvertere instrumentet til et egenkapitalinstrument i virksomheden. En obligation eller et lignende instrument, som indehaver kan konvertere til et bestemt antal ordinære aktier i virksomheden, er eksempelvis et sammensat finansielt instrument. Set fra virksomheden side består et sådant instrument af to elementer: en finansiel forpligtelse (en kontrakt om overdragelse af likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver) og et egenkapitalinstrument (en call-option, som i en specificeret periode giver indehaveren ret til at konvertere instrumentet til et bestemt antal ordinære aktier i virksomheden). Den økonomiske virkning af udstedelse af et sådant instrument er stort set den samme som samtidig udstedelse af et gældsinstrument med klausul om førtidig indfrielse og warrants til tegning af ordinære aktier eller udstedelse af et gældsinstrument med separat aktietegningsret. Ligeledes gælder, at virksomheden i alle tilfælde præsenterer forpligtelser og egenkapitalelementer separat i sin balance.

30. Klassifikationen af et konvertibelt instruments forpligtelses- og egenkapitalelementer revideres ikke som følge af en ændring i sandsynligheden for, at en konverteringsret vil blive udnyttet, selv når udøvelse af konverteringsretten synes at være blevet økonomisk gunstigt for visse indehavere. Indehavere handler ikke altid som forventet, idet eksempelvis de skattemæssige konsekvenser af konverteringen kan være forskellige for de enkelte indehavere. Desuden vil sandsynligheden for konvertering løbende ændres. Virksomhedens kontraktlige forpligtelse til at foretage fremtidige betalinger består, indtil den ophører som følge af konvertering, instrumentets udløb eller en anden transaktion.

31. IAS 39 omhandler måling af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser. Egenkapitalinstrumenter er instrumenter, som repræsenterer en andel af den forskelsværdi, der fremkommer, når man fra alle virksomhedens aktiver trækker alle dens forpligtelser. Når den oprindelige regnskabsmæssige værdi af et sammensat finansielt instrument allokeres til instrumentets egenkapital- og forpligtelseselementer, henføres restværdien til egenkapitalelementet, efter at det beløb, som er opgjort separat for forpligtelseselementet, er trukket fra dagsværdien af instrumentet som helhed. Værdien af eventuelle afledte egenskaber (såsom en call-option), der er indbygget i det sammensatte finansielle instrument ud over egenkapitalelementet (såsom en egenkapitalkonverteringsret), er indeholdt i forpligtelseselementet. Summen af de regnskabsmæssige værdier, som fastsættes for forpligtelses- og egenkapitalelementerne på tidspunktet for første indregning, svarer altid til den dagsværdi, som ville være fastsat for instrumentet som helhed. Der opstår ingen gevinster eller tab som følge af, at første indregning af instrumentets elementer sker separat.

32. I henhold til den i afsnit 31 beskrevne fremgangsmåde opgør udsteder af en obligation, som kan konverteres til ordinære aktier, først forpligtelseselementets regnskabsmæssige værdi ved at måle dagsværdien af en tilsvarende forpligtelse (herunder eventuelle indbyggede afledte egenskaber, som ikke er egenkapital), som ikke har et tilknyttet egenkapitalelement. Den regnskabsmæssige værdi af egenkapitalinstrumentet, som er repræsenteret ved retten til at konvertere instrumentet til ordinære aktier, opgøres herefter ved at trække dagsværdien af den finansielle forpligtelse fra dagsværdien af det sammensatte instrument som helhed.

Egne aktier (jvf. desuden afsnit AG36)

33. ***Hvis en virksomhed tilbagekøber sine egne egenkapitalinstrumenter, skal disse instrumenter (»egne aktier«) trækkes fra egenkapitalen. Der skal ikke i resultatet indregnes nogen gevinster eller tab fra køb, salg, udstedelse eller annullering af en virksomheds egne egenkapitalinstrumenter. Sådanne egne aktier kan erhverves og besiddes af virksomheden eller andre virksomheder i koncernen. Betalt eller modtaget vederlag skal indregnes direkte på egenkapitalen.***

34. Den beløbsmæssige størrelse af besiddelser af egne aktier skal oplyses separat enten på balancen eller i noterne i overensstemmelse med IAS 1 *Præsentation af årsregnskaber*. En virksomhed skal give oplysning i overensstemmelse med IAS 24 *Oplysning om nærtstående parter*, såfremt virksomheden tilbagekøber sine egne egenkapitalinstrumenter fra nærtstående parter.

Renter, udbytter, tab og gevinster (jvf. desuden afsnit AG37)

35. ***Renter, udbytter, tab og gevinster vedrørende et finansielt instrument eller et element, som er klassificeret som en finansiel forpligtelse, skal indregnes som indtægt eller omkostning i resultatet. Virksomheden skal indregne udbetaling til indehavere af et egenkapitalinstrument direkte på egenkapitalen efter skat. Transaktionsomkostninger ved en egenkapitaltransaktion, ud over omkostninger ved udstedelse af et egenkapitalinstrument, som direkte kan henføres til overtagelsen af en virksomhed (som regnskabsmæssigt skal behandles i henhold til IAS 22), skal regnskabsmæssigt behandles som et fradrag efter skat i egenkapitalen.***

36. Et finansielt instruments klassifikation som en finansiel forpligtelse eller et egenkapitalinstrument bestemmer, hvorvidt renter, udbytter, tab og gevinster vedrørende dette instrument skal indregnes som indtægter eller omkostninger i resultatet. Således indregnes udbetaling af udbytte på aktier, der fuldt ud indregnes som forpligtelser, som omkostninger på samme måde som renter på en obligation. Tilsvarende indregnes gevinster og tab vedrørende indløsning eller refinansiering af finansielle forpligtelser i resultatet, hvorimod indløsning eller refinansiering af egenkapitalinstrumenter indregnes som egenkapitalbevægelser. Ændringer i dagsværdien for et egenkapitalinstrument indregnes ikke i årsregnskabet.

IAS 32

37. En virksomhed afholder normalt forskellige omkostninger ved udstedelsen eller erhvervelsen af egne egenkapitalinstrumenter. Sådanne omkostninger kan omfatte registrerings- og andre afgifter, honorarer til advokater, revisorer og anden faglig assistance, omkostninger til trykning og stempelafgift. Transaktionsomkostninger ved en egenkapitaltransaktion skal regnskabsmæssigt behandles som et fradrag i egenkapitalen (efter skat), i det omfang disse udgør omkostninger direkte knyttet til egenkapitaltransaktionen, som ellers kunne være undgået. Omkostningerne ved en egenkapitaltransaktion, som opgives, indregnes som en omkostning.

38. Transaktionsomkostninger vedrørende udstedelsen af et sammensat finansielt instrument skal allokeres til instrumentets forpligtelses- og egenkapitalelementer i forhold til allokeringen af provenuet. Transaktionsomkostninger vedrørende mere end én transaktion (eksempelvis omkostninger ved samtidig udbydelse af nogle aktier og børsnotering af andre) allokeres til disse transaktioner på et grundlag, som er rationelt og i overensstemmelse med tilsvarende transaktioner.

39. Transaktionsomkostninger, der regnskabsmæssigt behandles som et fradrag i egenkapitalen i regnskabsåret, skal oplyses separat i henhold til IAS 1 *Præsentation af årsregnskaber*. Tilknyttede indkomstskatter, som er indregnet direkte på egenkapitalen, medtages i den samlede aktuelle og udskudte indkomstskat indregnet på egenkapitalen, som oplyses i henhold til IAS 12 *Indkomstskatter*.

40. Udbytte, som er klassificeret som en omkostning, kan præsenteres i resultatopgørelsen enten sammen med renter på andre forpligtelser eller som en separat post. Ud over kravene i denne standard er oplysning om renter og udbytter underlagt kravene i IAS 1 og IAS 30 *Oplysning i pengeinstitutters og lignende finansielle institutioners årsregnskaber*. I nogle tilfælde er det, på grund af forskellene mellem renter og udbytter med hensyn til eksempelvis skattefradrag, ønskeligt at give separat oplysning om disse i resultatopgørelsen. Oplysning om den skattemæssige virkning skal foretages i overensstemmelse med IAS 12.

41. Gevinster og tab vedrørende ændringer i den regnskabsmæssige værdi af en finansiel forpligtelse indregnes i resultatet som indtægt eller omkostning, selvom disse vedrører et instrument, som indeholder en ret til en andel af forskelsværdien i virksomhedens aktiver til gengæld for likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver (jvf. afsnit 18(b)). I henhold til IAS 1 skal virksomheden præsentere eventuelle gevinster eller tab hidrørende fra efterfølgende måling af et sådant instrument separat i resultatopgørelsen, når dette er relevant for at redegøre for virksomhedens indtjening.

Modregning af et finansielt aktiv og en finansiel forpligtelse (jvf. desuden afsnit AG38 og AG39)

42. ***Et finansielt aktiv og en finansiel forpligtelse skal udelukkende modregnes og nettobeløb udelukkende præsenteres i balancen, når virksomheden:***

(a) aktuelt har en juridisk ret til at modregne de indregnede beløb

og

(b) har til hensigt enten at nettoafregne eller at realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidigt.

Ved den regnskabsmæssige behandling af en overdragelse af et finansielt aktiv, som ikke opfylder kriterierne for ophør af indregning, skal virksomheden ikke modregne det overdragne aktiv og den tilknyttede forpligtelse (jvf. IAS 39, afsnit 36).

43. Denne standard kræver præsentation af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser som nettobeløb, når dette afspejler virksomhedens forventede fremtidige pengestrømme fra indfrielse af to eller flere separate finansielle instrumenter. Når en virksomhed har ret til og til hensigt at modtage eller betale et samlet nettobeløb, har den i realiteten kun et enkelt finansielt aktiv eller en enkel finansiel forpligtelse. I andre tilfælde præsenteres finansielle aktiver og finansielle forpligtelser separat i overensstemmelse med deres egenskaber som ressourcer eller forpligtelser for virksomheden.

44. Modregning af et indregnet finansielt aktiv og en indregnet finansiel forpligtelse og præsentation af nettobeløbet er ikke det samme som ophør af indregning af et finansielt aktiv eller en finansiel forpligtelse. Selvom modregning ikke medfører indregning af en gevinst eller et tab, medfører ophør af indregning af et finansielt instrument ikke kun ophør af indregning i balancen af en tidligere indregnet post, men kan ligeledes medføre indregning af en gevinst eller et tab.

45. En ret til modregning er debitors kontraktlige eller anden juridiske ret til at afregne eller på anden måde eliminere hele eller dele af et skyldigt beløb til en kreditor ved at modregne et skyldigt beløb fra denne kreditor. I særlige tilfælde kan en debitor have en juridisk ret til at modregne et skyldigt beløb fra tredjepart i et skyldigt beløb til kreditor, forudsat at der foreligger en aftale mellem de tre parter, som klart fastslår debitors ret til modregning. Idet ret til modregning er en juridisk ret, kan der være forskellige bestemmelser herom i de enkelte jurisdiktioner, og det må fastlægges hvilke love, der finder anvendelse på forholdet mellem parterne.

46. Når der foreligger en eksigibel ret til modregning af et finansielt aktiv og en finansiel forpligtelse, påvirker dette de rettigheder og forpligtelser, der er knyttet til et finansielt aktiv og en finansiel forpligtelse, hvilket kan påvirke en virksomheds kredit- og likviditetsrisici. Dog er eksistensen af retten ikke i sig selv tilstrækkeligt grundlag for modregning. Hvis virksomheden ikke har til hensigt at udnytte retten eller afregne samtidigt, påvirkes beløbet og tidspunktet for virksomhedens fremtidige pengestrømme ikke. Når virksomheden har til hensigt at udnytte retten eller afregne samtidigt, giver præsentation af aktivet og forpligtelsen som nettobeløb en mere hensigtsmæssig afspejling af beløb og tidspunkt for de forventede fremtidige pengestrømme samt af de risici, som er forbundet med pengestrømmene. En hensigt fra en af eller begge parternes side til at nettoafregne, uden at der foreligger en juridisk ret hertil, er ikke tilstrækkelig til at berettige modregning, idet de rettigheder og forpligtelser, som vedrører det enkelte finansielle aktiv og den enkelte finansielle forpligtelse, forbliver uændret.

47. En virksomheds hensigter med hensyn til afregning eller indfrielse af bestemte aktiver og forpligtelser kan være afhængige af dens normale forretningspraksis, finansielle markedskrav eller andre forhold, som kan begrænse virksomhedens evne til at nettoafregne eller afregne samtidigt. Når en virksomhed har ret til modregning, men ikke har til hensigt at nettoafregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidigt, gives der oplysning om modregningsrettens effekt på virksomhedens kreditrisici i overensstemmelse med afsnit 76.

48. Samtidig afregning af to finansielle instrumenter kan eksempelvis foretages gennem en clearingcentral i et organiseret finansielt marked eller ved en direkte udveksling parterne imellem. I sådanne tilfælde svarer pengestrømmene i realiteten til et samlet nettobeløb, og virksomheden udsættes ikke for nogen kredit- eller likviditetsrisici. I andre tilfælde kan virksomheden afregne to instrumenter ved at modtage og betale separate beløb. Virksomheden udsættes hermed for kreditrisiko forbundet med hele aktivets beløb eller likviditetsrisiko forbundet med hele forpligtelsens beløb. Disse risici kan være væsentlige, selvom de er relativt kortvarige. Derfor behandles realisationen af et finansielt aktiv og indfrielsen af en finansiel forpligtelse udelukkende som værende samtidige, når transaktionerne foretages i samme øjeblik.

49. De i afsnit 42 nævnte betingelser er normalt ikke opfyldt, og modregning er sædvanligvis ikke relevant, når:

(a) flere forskellige finansielle instrumenter anvendes for at opnå et enkelt finansielt instruments egenskaber (et »syntetisk instrument«),

(b) finansielle aktiver og finansielle forpligtelser hidrører fra finansielle instrumenter med den samme primære risiko (eksempelvis aktiver og forpligtelser i en portefølje af terminskontrakter eller andre afledte finansielle instrumenter), men med forskellige modparter,

(c) finansielle eller andre aktiver stilles som sikkerhed for finansielle forpligtelser uden regresret,

(d) finansielle aktiver henlægges af debitor i en fond til indfrielse af en forpligtelse, uden at kreditor har godkendt disse til indfrielse af forpligtelsen (eksempelvis en amortisationsfond),

eller

(e) forpligtelser som følge af begivenheder, der medfører tab, forventes erstattet af tredjepart i kraft af forsikringsdækning.

50. En virksomhed, som foretager en række transaktioner i finansielle instrumenter med en enkelt modpart, kan indgå en rammeaftale om modregning (en 'nettingaftale') med modparten. Sådanne aftaler giver mulighed for en samlet nettoafregning af alle finansielle instrumenter omfattet af aftalen i tilfælde af misligholdelse eller opsigelse af enhver af kontrakterne. Denne type aftaler anvendes ofte af finansielle institutioner som sikkerhed mod tab i tilfælde af konkurs eller andre omstændigheder, som medfører, at modparten ikke kan indfri sine forpligtelser. En nettingaftale skaber normalt en ret til modregning, som udelukkende bliver retskraftig og påvirker realisationen eller indfrielsen af individuelle finansielle aktiver og finansielle forpligtelser som følge af en specificeret misligholdelse eller andre forhold, som ikke forventes at opstå i et normalt forretningsforløb. En nettingaftale giver ikke mulighed for modregning, medmindre begge de i afsnit 42 nævnte kriterier er opfyldt. Når finansielle aktiver og finansielle forpligtelser, som indgår i en nettingaftale, ikke modregnes, gives der oplysning om aftalens effekt på virksomhedens kreditrisici i overensstemmelse med afsnit 76.

OPLYSNINGER

51. Formålet med de i denne standard krævede oplysninger er at give information, som forbedrer forståelsen af betydningen af finansielle instrumenter for virksomhedens finansielle stilling, indtjening og pengestrømme, og hjælper til at vurdere beløb, tidspunkt og sikkerhed for fremtidige pengestrømme tilknyttet disse instrumenter.

52. Transaktioner med finansielle instrumenter kan medføre, at virksomheden påtager sig en eller flere af de nedenfor beskrevne finansielle risici eller overfører disse til en anden part. De krævede oplysninger hjælper regnskabsbrugere med at vurdere omfanget af de risici, som er forbundet med finansielle instrumenter.

(a) *Markedsrisiko* omfatter tre typer risici:

(i) *valutarisiko* – risikoen for, at et finansielt instruments værdi vil svinge som følge af ændringer i valutakurser.

(ii) *renterisiko for dagsværdi* – risikoen for, at et finansielt instruments værdi vil svinge som følge af ændringer i markedsrenter.

(iii) *prisrisiko* – risikoen for, at et finansielt instruments værdi vil svinge som følge af ændringer i markedskurser, uanset om disse ændringer skyldes forhold, der er specifikt knyttet til det enkelte instrument eller udstederen heraf eller til forhold, der påvirker alle de instrumenter, som handles på markedet.

Markedsrisiko omfatter ikke kun muligheden for tab, men også muligheden for gevinster.

(b) *Kreditrisiko* – risikoen for, at et finansielt instruments ene part ikke indfrier en forpligtelse, og dermed påfører den anden part et økonomisk tab.

(c) *Likviditetsrisiko* (også benævnt *finansieringsrisiko*) – risikoen for, at virksomheden vil have vanskeligt ved at fremskaffe tilstrækkelige midler til at imødekomme forpligtelser i forbindelse med finansielle instrumenter. Likviditetsrisiko kan forekomme som følge af, at det ikke er muligt at sælge et finansielt aktiv hurtigt til en pris tæt på dets dagsværdi.

(d) *Renterisiko for pengestrømme* – risikoen for, at et finansielt instruments fremtidige pengestrømme vil svinge som følge af ændringer i markedsrenter. Eksempelvis kan sådanne udsving for et variabelt forrentet gældsinstrument medføre en ændring i det finansielle instruments effektive rente, normalt uden en tilsvarende ændring i dets dagsværdi.

Format, placering og kategorier af finansielle instrumenter

53. Denne standard foreskriver hverken formatet eller placeringen i årsregnskabet af de krævede oplysninger. I det omfang de krævede oplysninger præsenteres i selve årsregnskabet, er det ikke nødvendigt at gentage disse i noterne til årsregnskabet. Oplysningerne kan omfatte en kombination af informationer af såvel verbal som numerisk karakter, alt efter hvad der er relevant ud fra instrumenternes art og deres relative betydning for virksomheden.

54. Beslutningen om, hvor detaljerede oplysningerne om de enkelte finansielle instrumenter skal være, skal foretages ud fra en skønsmæssig vurdering under hensyntagen til disse instrumenters relative betydning. Det er nødvendigt at finde en balancegang mellem overfyldte årsregnskaber med for mange detaljer, som ikke vil være til hjælp for regnskabsbrugere, og utydeliggørelse af vigtige oplysninger som følge af, at for mange oplysninger sammendrages. Når virksomheden eksempelvis er part i et stort antal finansielle instrumenter med samme egenskaber, og ingen af kontrakterne i sig selv er væsentlige, er det hensigtsmæssigt at sammenfatte de enkelte kategorier af instrumenter. På den anden side kan det være vigtigt at give oplysninger om et enkelt instrument, når dette instrument eksempelvis er en væsentlig del af virksomhedens kapitalstruktur.

55. Virksomhedens ledelse opdeler finansielle instrumenter i kategorier, som er relevante for de krævede oplysninger, under hensyntagen til instrumenternes egenskaber og det anvendte målingsgrundlag. Generelt foretages kategorisering ud fra en sondring mellem poster, som måles til kostpris eller amortiseret kostpris, og poster, som måles til dagsværdi. Der gives tilstrækkelige oplysninger til at muliggøre en afstemning til de relevante balanceposter. Når en virksomhed har indgået finansielle instrumenter, som ikke ligger inden for denne standards anvendelsesområde, udgør disse instrumenter en eller flere kategorier af finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser, som er separate i forhold til de instrumenter, som ligger inden for denne standards anvendelsesområde. Oplysninger om disse finansielle instrumenter er omfattet af andre regnskabsstandarder (IFRS).

Risikostyringspolitik og sikringsaktiviteter

56. ***Virksomheden skal beskrive sine formål med og politikker for finansiel risikostyring, herunder sin politik med hensyn til sikring af hver hovedtype af forventede transaktioner, hvor sikring anvendes.***

57. Foruden specifikke oplysninger om bestemte mellemværender og transaktioner vedrørende finansielle instrumenter skal virksomheder redegøre for omfanget af anvendelsen af finansielle instrumenter, de dermed forbundne risici samt deres forretningsmæssige formål. En redegørelse for ledelsens politik med hensyn til styring af de risici, der er forbundet med finansielle instrumenter, omfatter eksempelvis afdækning af risici, undgåelse af unødig koncentration af risici samt krav om sikkerhedsstillelse for at mindske kreditrisici. Denne redegørelse giver en yderligere værdifuld indsigt, som er uafhængig af specifikke instrumenter, der besiddes eller er udestående på et givent tidspunkt.

58. ***En virksomhed skal give separat oplysning om følgende for klassificerede sikringer af henholdsvis dagsværdi, pengestrømme og nettoinvesteringer i en udenlandsk virksomhed (som defineret i IAS 39):***

(a) en beskrivelse af sikringen,

(b) en beskrivelse af de finansielle instrumenter, der er klassificeret som sikringsinstrumenter, og deres dagsværdi på balancedagen,

IAS 32

(c) arten af de afdækkede risici

og

(d) ved sikring af pengestrømme, de perioder, hvor pengestrømmene forventes at finde sted, hvornår de forventes medtaget i opgørelsen af resultatet samt en beskrivelse af eventuelle forventede transaktioner, som tidligere har været regnskabsmæssigt behandlet som sikring, men som ikke længere forventes at finde sted.

59. ***Hvis en gevinst eller et tab på et sikringsinstrument i en sikring af pengestrømme er indregnet direkte på egenkapitalen gennem egenkapitalopgørelsen, skal virksomheden oplyse om:***

(a) det beløb, der er indregnet på egenkapitalen i regnskabsåret,

(b) det beløb, der er fjernet fra egenkapitalen og medtaget i årets resultat,

og

(c) det beløb, der er fjernet fra egenkapitalen i regnskabsåret og medtaget i den første måling af kostpris eller anden regnskabsmæssig værdi af et ikke-finansielt aktiv eller en ikke-finansiel forpligtelse ved en sikret forventet fremtidig transaktion, som anses for højst sandsynlig.

Betingelser, vilkår og anvendt regnskabspraksis

60. ***Virksomheder skal for hver kategori af finansielle aktiver, finansielle forpligtelser og egenkapitalinstrumenter give oplysning om:***

(a) omfanget og arten af finansielle instrumenter, herunder væsentlige vilkår, som kan påvirke beløb, tidspunkt og sikkerhed for fremtidige pengestrømme,

og

(b) anvendt regnskabspraksis og metoder, herunder anvendte indregningskriterier og målingsgrundlag.

61. ***Som en del af oplysningerne om en virksomheds anvendte regnskabspraksis skal det fremgå for hver kategori af finansielle aktiver, hvorvidt almindelige køb og salg af finansielle aktiver regnskabsmæssigt behandles på handelsdatoen eller afregningsdatoen (jvf. afsnit 38 i IAS 39).***

62. De kontraktlige vilkår for finansielle instrumenter påvirker beløbet, tidspunktet og sikkerheden for fremtidige ind- og udbetalinger til og fra instrumentets parter. Når finansielle instrumenter enten separat eller som kategori er væsentlige for en virksomheds finansielle stilling eller dens fremtidige driftsresultat, gives der oplysning om vilkårene. Hvis intet enkelt instrument i sig selv er væsentligt for virksomhedens fremtidige pengestrømme, beskrives de vigtigste egenskaber for instrumenterne for de relevante grupperinger af ensartede instrumenter.

63. Når finansielle instrumenter, som besiddes eller udstedes af en virksomhed, enten separat eller som kategori, potentielt udsætter virksomheden i væsentlig grad for de risici, der er beskrevet i afsnit 52, er det nødvendigt at give oplysning om følgende vilkår:

(a) hovedstol, nominel eller tilsvarende værdi, som for visse afledte finansielle instrumenter, såsom renteswaps, kan være det beløb (omtalt som den beregningsmæssige hovedstol), hvorpå fremtidige betalinger baseres,

(b) udløbstidspunkt,

(c) mulighed for afregning før udløb, som foreligger for en af instrumentets parter, herunder tidsrummet eller tidspunktet for udnyttelsen af denne mulighed samt udnyttelseskursen eller -kurserne,

(d) mulighed, som foreligger for en af instrumentets parter, for at konvertere instrumentet til eller udveksle det med et andet finansielt instrument, et andet aktiv eller en anden forpligtelse, herunder tidsrummet eller tidspunktet for udnyttelsen af denne mulighed samt konverterings- eller udvekslingsforholdet,

(e) beløbet og tidspunktet for planlagte fremtidige ind- og udbetalinger af instrumentets hovedstol, herunder afdrag, amortisationsfonde eller lignende bestemmelser,

(f) angivet sats eller beløb for renter, udbytte eller andet periodisk afkast af hovedstol samt betalingstidspunkter,

(g) sikkerhed modtaget vedrørende et finansielt aktiv eller stillet vedrørende en finansiel forpligtelse,

(h) den valuta i hvilken ind- eller udbetalinger skal ske for instrumenter, hvor pengestrømme angives i en anden valuta end virksomhedens funktionelle valuta,

(i) de informationer, der er beskrevet i (a)-(h), for det instrument, der anskaffes ved en udveksling i tilfælde, hvor et instrument giver mulighed for en sådan udveksling,

og

(j) betingelser for instrumentet eller andre tilknyttede vilkår, som, hvis de overskrides, væsentligt vil ændre andre betingelser (eksempelvis betingelser for det maksimale gæld/egenkapital-forhold vedrørende en obligation, der, hvis de overskrides, vil medføre, at obligationens hovedstol forfalder straks).

64. Når præsentation af et finansielt instrument i balancen afviger fra instrumentets juridiske form, er det ønskeligt, at virksomheden i noterne til årsregnskabet redegør for instrumentets art.

65. Nytteværdien af oplysninger om omfanget og arten af finansielle instrumenter øges, når de fremhæver en eventuel sammenhæng mellem de enkelte instrumenter, som i væsentlig grad kan påvirke beløb, tidspunkt og sikkerhed for en virksomheds fremtidige pengestrømme. Eksempelvis kan det være vigtigt at give oplysning om sikringsforhold, eksempelvis når virksomheden har en aktieposition, hvorpå den har købt en put-option. Regnskabsbrugere kan i nogle tilfælde se, hvorvidt den indbyrdes sammenhæng mellem aktiver og forpligtelser ændrer virksomhedens risici, ud fra oplysninger svarende til de i afsnit 63 beskrevne, men i andre tilfælde er det nødvendigt at give yderligere oplysninger.

66. I overensstemmelse med IAS 1 skal virksomheder give oplysning om væsentlig regnskabspraksis, herunder både den generelle anvendte praksis og metoden for anvendelse af denne praksis på transaktioner, andre begivenheder og forhold i virksomheden. For finansielle instrumenter omfatter sådanne oplysninger:

(a) kriterierne for, hvornår finansielle aktiver og finansielle forpligtelser skal indregnes, og hvornår der skal ske ophør af indregning,

(b) målingsgrundlag for finansielle aktiver og forpligtelser på tidspunktet for første indregning og efterfølgende,

og

(c) grundlaget for indregning og måling af indtægter og omkostninger hidrørende fra finansielle aktiver og finansielle forpligtelser.

IAS 32

Renterisiko

67. ***Virksomheder skal for hver kategori af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser give oplysning om den dermed forbundne renterisiko, herunder:***

(a) rentetilpasnings- eller udløbstidspunktet, afhængig af hvilket der indtræffer først,

og

(b) effektive rentesatser, hvis dette er relevant.

68. Virksomheden giver oplysning om sin følsomhed over for virkningen af fremtidige ændringer i det gældende renteniveau. Ændringer i markedsrenter har en direkte virkning på de kontraktligt fastlagte pengestrømme forbundet med visse finansielle aktiver og finansielle forpligtelser (renterisiko for pengestrømme) og på dagsværdien af andre (renterisiko for dagsværdi).

69. Information om udløbstidspunkt (eller rentetilpasningstidspunkt, hvis disse kommer forud herfor) indikerer, hvor længe renten er fast, og information om den effektive rente indikerer det niveau, renten er fastsat på. Sådanne oplysninger giver regnskabsbrugere et grundlag for at bedømme en virksomheds renterisiko for dagsværdi og dermed muligheden for gevinster eller tab. For instrumenter, som før udløb tilpasses til en markedsrente, er det vigtigere til dette formål at oplyse om perioden indtil næste rentetilpasning end om restløbetiden.

70. Som supplement til information om kontraktlige rentetilpasnings- og udløbstidspunkter kan virksomheden vælge at oplyse om forventede rentetilpasnings- eller udløbstidspunkter, når disse afviger væsentligt fra de kontraktligt aftalte tidspunkter. Sådanne oplysninger kan eksempelvis være specielt relevante, når virksomheden er i stand til med rimelig pålidelighed at forudsige den beløbsmæssige størrelse af fastforrentede prioritetslån, som vil blive tilbagebetalt inden udløb, og virksomheden anvender disse oplysninger som grundlag for renterisikostyring. Herunder oplyses om, at oplysningerne er baseret på ledelsens forventninger til fremtidige begivenheder, og der redegøres for de anvendte forudsætninger om rentetilpasnings- eller udløbstidspunkter, samt hvordan disse forudsætninger afviger fra de kontraktligt aftalte tidspunkter.

71. En virksomhed angiver, hvilke af dens finansielle aktiver og finansielle forpligtelser, der:

(a) er udsat for en renterisiko for dagsværdien, eksempelvis fastforrentede finansielle aktiver og finansielle forpligtelser,

(b) er udsat for en renterisiko for pengestrømme, eksempelvis variabelt forrentede finansielle aktiver og forpligtelser, som tilpasses i takt med, at markedsrenten ændres,

og

(c) ikke direkte er udsat for renterisiko, eksempelvis visse investeringer i egenkapitalinstrumenter.

72. Kravet i afsnit 67(b) finder anvendelse på obligationer, gældsbreve, lån og lignende finansielle instrumenter, som omfatter fremtidige betalinger, der skaber et afkast til indehaveren og en omkostning for udstederen, som afspejler den tidsmæssige værdi af penge. Kravet finder ikke anvendelse på finansielle instrumenter såsom investeringer i egenkapitalinstrumenter og afledte finansielle instrumenter, hvor det ikke er muligt at beregne en effektiv rente. Selvom instrumenter som eksempelvis afledte renteinstrumenter (herunder swap-kontrakter, terminskontrakter og optioner) udsættes for dagsværdi- eller pengestrømsrisiko som følge af ændringer i markedsrenter, er det ikke nødvendigt at oplyse om den effektive rente. Ved oplysning om den effektive rente giver virksomheden dog oplysning om virkningen af sikringstransaktioner, eksempelvis renteswaps, på renterisikoen.

73. En virksomhed kan blive udsat for renterisici som følge af en transaktion, som ikke medfører indregning af et finansielt aktiv eller en finansiel forpligtelse i balancen. I sådanne tilfælde giver virksomheden oplysninger, som gør det muligt for regnskabsbrugere at forstå arten og omfanget af virksomhedens renterisiko. Hvis en virksomhed eksempelvis har en forpligtelse til at udlåne midler til en fast rente, omfatter oplysningerne normalt hovedstol, rentesats og løbetid for det beløb, som skal udlånes, samt de væsentlige betingelser for den transaktion, som medfører en renterisiko.

74. En virksomheds forretningsområde og omfanget af dens handel med finansielle instrumenter afgør, hvorvidt oplysninger om renterisiko præsenteres i beskrivende tekst, i tabelform eller en kombination af disse to. Når virksomheden besidder et antal forskellige finansielle instrumenter, som indebærer renterisici for dagsværdi eller pengestrømme, kan den anvende en eller flere af følgende fremgangsmåder for præsentation af oplysninger:

(a) Den regnskabsmæssige værdi af finansielle instrumenter, som indebærer renterisici, kan præsenteres i tabelform, opdelt efter instrumenter, som aftalemæssigt udløber eller rentetilpasses i følgende perioder efter balancedagen:

(i) efter et år eller derunder,

(ii) efter mere end et år, men ikke mere end to år,

(iii) efter mere end to år, men ikke mere end tre år,

(iv) efter mere end tre år, men ikke mere end fire år,

(v) efter mere end fire år, men ikke mere end fem år

og

(vi) efter mere end 5 år.

(b) Når virksomhedens indtjening påvirkes væsentligt af omfanget af renterisici eller ændringer heraf, er det ønskeligt med mere detaljerede oplysninger. Virksomheder såsom pengeinstitutter kan eksempelvis præsentere en separat opdeling af den regnskabsmæssige værdi af finansielle instrumenter, som aftalemæssigt udløber eller rentetilpasses:

(i) efter 1 måned fra balancedagen eller derunder,

(ii) efter mere end 1 måned, men ikke mere end 3 måneder fra balancedagen

og

(iii) efter mere end 3 måneder, men ikke mere end 12 måneder fra balancedagen.

(c) Virksomheder kan ligeledes angive renterisiko for pengestrømme i en tabel, som viser den samlede regnskabsmæssige værdi af forskellige kategorier af variabelt forrentede finansielle aktiver og forpligtelser, opdelt på restløbetider.

(d) Oplysninger om rentesatser kan præsenteres for de enkelte finansielle instrumenter. Alternativt præsenteres vejede gennemsnitlige satser eller et interval af satser for hver kategori af finansielle instrumenter. Virksomheden kan opdele instrumenter i forskellig valuta eller med væsentligt forskellige kreditrisici i separate kategorier, når disse faktorer giver instrumenterne væsentligt forskellige effektive rentesatser.

IAS 32

75. I visse tilfælde kan virksomheden give nyttig information om sin renterisiko ved at angive virkningen af en hypotetisk ændring i markedsrenten på dagsværdien af virksomhedens finansielle instrumenter og på det fremtidige resultat og fremtidige pengestrømme. Sådan information kan eksempelvis baseres på en antaget ændring på 1 procentpoint (100 basispoint) i markedsrenten på balancedagen. Virkningen af ændringer i renten omfatter ændringer i renteindtægter og -omkostninger vedrørende variabelt forrentede finansielle instrumenter samt gevinster eller tab som følge af ændringer i dagsværdien af fastforrentede instrumenter. Den præsenterede rentefølsomhed kan begrænses til den direkte virkning af en renteændring på de rentebærende finansielle instrumenter indregnet på balancedagen, idet den indirekte virkning af en renteændring på de finansielle markeder og de enkelte virksomheder normalt ikke kan skønnes pålideligt. Når der gives oplysning om virksomhedens følsomhed over for renteændringer, angiver virksomheden grundlaget for udarbejdelsen af oplysningerne, herunder væsentlige forudsætninger.

Kreditrisiko

76. ***Virksomheder skal for hver kategori af finansielle aktiver og andre kreditrisici give oplysning om den dermed forbundne kreditrisiko, herunder:***

(a) det beløb, som bedst udtrykker den maksimale kreditrisiko på balancedagen, uden hensyntagen til dagsværdien af en eventuel sikkerhedsstillelse, hvis andre parter ikke opfylder deres forpligtelser i henhold til finansielle instrumenter

og

(b) væsentlige koncentrationer af kreditrisici.

77. Virksomheder giver oplysning om kreditrisiko for at gøre det muligt for regnskabsbrugere at vurdere, i hvor høj grad en modparts manglende indfrielse af en forpligtelse kan reducere fremtidige pengestrømme til virksomheden fra finansielle aktiver, som indregnes på balancedagen, eller kræve pengestrømme fra andre kreditrisici (såsom et afledt kreditinstrument eller en udstedt garanti for forpligtelserne fra en tredjepart). Sådan manglende indfrielse medfører et tab, som indregnes i virksomhedens resultat. Afsnit 76 kræver ikke, at virksomheden vurderer sandsynligheden for fremtidige tab.

78. Formålet med at give oplysning om beløb, som er udsat for kreditrisiko, uden at tage hensyn til mulig genindvinding ved realisationen af sikkerhed (»en virksomheds maksimale kreditrisiko«), er:

(a) at give regnskabsbrugere et ensartet mål for det beløb, som er udsat for kreditrisici, for finansielle aktiver og andre kreditrisici,

og

(b) at tage højde for muligheden for, at den maksimale tabsrisiko kan afvige fra den regnskabsmæssige værdi af et finansielt aktiv indregnet på balancedagen.

79. For finansielle aktiver, som er udsat for kreditrisici, repræsenterer den regnskabsmæssige værdi af aktiverne i balancen fratrukket hensættelser til tab normalt det beløb, som er udsat for kreditrisici. Med hensyn til eksempelvis renteswaps indregnet til dagsværdi er det maksimale tab på balancedagen normalt den regnskabsmæssige værdi, idet den repræsenterer prisen, opgjort til aktuelle markedssatser, til genanskaffelse af swap-kontrakten i tilfælde af misligholdelse af aftalen. I sådanne tilfælde er det ikke nødvendigt med supplerende oplysninger, ud over de i balancen givne. På den anden side kan en virksomheds maksimale tab på visse finansielle instrumenter afvige væsentligt fra disses regnskabsmæssige værdi og fra andre oplyste beløb, som eksempelvis dagsværdi eller pålydende værdi. I sådanne tilfælde er supplerende oplysninger nødvendige for at opfylde kravene i afsnit 76(a).

80. Et finansielt aktiv med en juridisk ret til modregning i en finansiel forpligtelse præsenteres ikke netto i balancen efter fradrag af forpligtelsen, medmindre der nettoafregnes eller indfries samtidigt. Dog oplyser virksomheden om tilstedeværelsen af den juridiske ret til modregning i forbindelse med oplysning i overensstemmelse med afsnit 76. Når virksomheden eksempelvis skal modtage salgsprovenu fra realisationen af et finansielt aktiv før indfrielsen af en finansiel forpligtelse, som beløbsmæssigt svarer til eller er større end aktivet, og virksomheden har en juridisk ret til modregning i forpligtelsen, har virksomheden mulighed for at udnytte retten til modregning for at undgå afholdelsen af et tab i tilfælde af modpartens manglende indfrielse. Men hvis virksomheden reagerer, eller sandsynligvis vil reagere, på misligholdelsen ved at forlænge det finansielle aktivs løbetid, vil virksomheden være udsat for kreditrisiko, hvis de ændrede betingelser medfører, at opkrævning af salgsprovenuet forventes udskudt til efter det tidspunkt, hvor forpligtelsen skal indfries. For at informere regnskabsbrugere om, i hvor stort omfang kreditrisikoen på et givent tidspunkt er blevet reduceret, giver virksomheden oplysning om tilstedeværelsen og virkningen af retten til modregning, når det finansielle aktiv forventes modtaget i overensstemmelse med dets betingelser. Når der foreligger en ret til modregning i en finansiel forpligtelse, og denne skal indfries før det finansielle aktiv, udsættes virksomheden for kreditrisiko på aktivets fulde regnskabsmæssige værdi ved modpartens misligholdelse af aftalen, efter at forpligtelsen er blevet indfriet.

81. Virksomheden kan have indgået en eller flere nettingaftaler for at mindske sine kredittab, men disse opfylder ikke kriterierne for modregning. Når en nettingaftale væsentligt reducerer kreditrisikoen på finansielle aktiver, som ikke er modregnet i finansielle forpligtelser hos den samme modpart, giver virksomheden supplerende oplysninger om aftalens virkning. Sådanne oplysninger indikerer, at:

(a) kreditrisikoen på finansielle aktiver, der er tilknyttet en nettingaftale udelukkende elimineres, i det omfang finansielle forpligtelser over for samme modpart vil blive indfriet, efter at aktiverne er realiseret,

og at

(b) omfanget af reduktionen af den samlede kreditrisiko gennem en nettingaftale kan ændres væsentligt kort tid efter balancedagen, idet risikoen påvirkes af hver enkelt transaktion, der er underlagt aftalen.

Det er ligeledes ønskeligt, at virksomheden giver oplysning om de betingelser i nettingaftalerne, som bestemmer, i hvilket omfang kreditrisikoen er reduceret.

82. En virksomhed kan blive udsat for renterisici som følge af en transaktion, der ikke medfører indregning af et finansielt aktiv i balancen, som eksempelvis en finansiel garanti eller en afledt kreditkontrakt. Garantistillelse for en anden parts forpligtelse skaber en forpligtelse og udsætter garanten for en kreditrisiko, som skal tages i betragtning i forbindelse med de i afsnit 76 krævede oplysninger.

83. Der gives oplysning om koncentrationer af kreditrisici, når disse ikke fremgår af andre oplysninger om virksomhedens art og finansielle stilling, og de medfører en væsentlig risiko for tab som følge af andre parters misligholdelse. En identifikation af sådanne koncentrationer af risici beror på ledelsens vurdering, idet virksomhedens og dens debitorers forhold tages i betragtning. IAS 14 *Præsentation af segmentoplysninger* giver vejledning om identifikationen af aktivitetssegmenter og geografiske segmenter, hvor koncentrationer af kreditrisici kan opstå.

84. Koncentrationer af kreditrisici kan opstå over for en enkelt debitor eller en gruppe af debitorer med så ensartede karakteristika, at deres evne til at indfri deres forpligtelser forventes at blive påvirket ensartet af ændringer i økonomiske eller andre forhold. Blandt de egenskaber, som kan skabe koncentrationer af risici, er arten af debitorernes aktiviteter, eksempelvis deres branche, det geografiske område, hvor aktiviteterne finder sted, og kreditværdigheden af en gruppe af låntagere. Eksempelvis vil en producent af udstyr til olie- og gasindustrien normalt have tilgodehavender fra salg af sine produkter, hvor risikoen for manglende betaling heraf påvirkes af økonomiske ændringer i olie- og gasindustrien. Et pengeinstitut, som normalt foretager udlån på internationalt plan, kan have mange udestående lån til mindre udviklede lande, og pengeinstituttets evne til at inddrive disse lån kan påvirkes ugunstigt af regionale økonomiske forhold.

IAS 32

85. Oplysning om koncentrationer af kreditrisici omfatter en beskrivelse af fælles karakteristika for hver koncentration og den maksimale kreditrisiko, der er forbundet med alle finansielle aktiver med disse karakteristika.

Dagsværdi

86. ***En virksomhed skal, med undtagelse af bestemmelserne i afsnit 90, for hver kategori af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser oplyse dagsværdien for den pågældende kategori af aktiver og forpligtelser på en måde, som muliggør sammenligning med den tilsvarende regnskabsmæssige værdi i balancen. (IAS 39 giver vejledning om opgørelse af dagsværdien.)***

87. Oplysninger om dagsværdi anvendes ofte, når virksomhedens generelle finansielle stilling skal opgøres, eller der skal træffes beslutninger om enkelte finansielle instrumenter. De er ligeledes relevante for mange af de beslutninger, som regnskabsbrugere træffer, idet de i mange tilfælde afspejler de finansielle markeders vurdering af nutidsværdien af de forventede fremtidige pengestrømme, der er tilknyttet et instrument. Oplysninger om dagsværdi giver mulighed for at sammenligne finansielle instrumenter med stort set de samme økonomiske karakteristika, uanset årsagen til besiddelsen af disse og tidspunktet for, hvornår de er udstedt eller anskaffet og af hvem. Dagsværdien giver et neutralt grundlag for en vurdering af ledelsens styring, idet den giver oplysning om virkningen af dens beslutninger om at købe, sælge eller besidde finansielle aktiver og om at påtage sig, opretholde eller indfri finansielle forpligtelser. Når virksomheden ikke måler et finansielt aktiv eller en finansiel forpligtelse i balancen til dagsværdi, skal den give supplerende oplysninger om dagsværdien.

88. For finansielle instrumenter såsom kortfristede tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser og leverandørforpligtelser kræves der ikke oplysning om dagsværdi, når den regnskabsmæssige værdi udgør en rimelig tilnærmelse af dagsværdien.

89. Ved oplysning af dagsværdi foretager virksomheden en kategorisering af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser og modregner udelukkende disse i det omfang, deres regnskabsmæssige værdi modregnes i balancen.

90. ***Hvis investeringer i unoterede egenkapitalinstrumenter eller dermed forbundne afledte finansielle instrumenter måles til kostpris i henhold til IAS 39, fordi deres dagsværdi ikke kan måles pålideligt, skal dette oplyses sammen med en beskrivelse af de finansielle instrumenter, deres regnskabsmæssige værdi, en redegørelse for, hvorfor dagsværdien ikke kan måles pålideligt, og om muligt det interval af skøn, som dagsværdien højst sandsynligt vil ligge inden for. Ved salg af finansielle aktiver, hvis dagsværdi ikke tidligere har kunnet måles pålideligt, gives der desuden oplysning om dette, samt om den regnskabsmæssige værdi af sådanne finansielle aktiver på salgstidspunktet og den beløbsmæssige størrelse af indregnede gevinster eller tab.***

91. Hvis investeringer i unoterede egenkapitalinstrumenter eller dermed forbundne afledte finansielle instrumenter måles til kostpris i henhold til IAS 39, fordi deres dagsværdi ikke kan måles pålideligt, stilles der ingen krav om de i afsnit 86 og 92 anførte oplysninger om dagsværdi. I stedet gives der oplysninger, som skal gøre det muligt for regnskabsbrugere selv at vurdere, om der er forskel på den regnskabsmæssige værdi og dagsværdien af de finansielle aktiver og finansielle forpligtelser. Ud over en redegørelse for de primære karakteristika, som har betydning for de finansielle instrumenters værdi, samt årsagen til udeladelsen af oplysninger om dagsværdi, skal der gives oplysning om markedet for instrumenterne. I nogle tilfælde kan vilkårene for instrumenterne, som oplyses i overensstemmelse med afsnit 60, give tilstrækkelig information. Når der er et rimeligt grundlag herfor, kan ledelsen kommentere forholdet mellem dagsværdien og den regnskabsmæssige værdi af finansielle aktiver og forpligtelser, hvor det ikke er muligt at opgøre dagsværdien pålideligt.

92. ***En virksomhed skal oplyse:***

(a) anvendte metoder og væsentlige forudsætninger, som er lagt til grund ved opgørelsen af dagsværdien af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser separat for væsentlige kategorier af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser. (Afsnit 55 giver vejledning om opgørelse af kategorier af finansielle aktiver.)

(b) hvorvidt dagsværdien af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser helt eller delvist opgøres direkte i forhold til en officiel markedskurs på et aktivt marked eller på basis af skøn ved anvendelse af en værdiansættelsesmetode (jvf. IAS 39, afsnit AG71-AG79.)

(c) hvorvidt virksomhedens årsregnskab omfatter finansielle instrumenter, som måles til en dagsværdi, der helt eller delvist opgøres ved anvendelse af en værdiansættelsesmetode, som er baseret på forudsætninger, der ikke understøttes af observerede markedskurser eller –renter. Hvis en ændring af en sådan forudsætning til et rimeligt sandsynligt alternativ ville medføre en væsentligt anderledes dagsværdi, skal virksomheden angive dette og oplyse om den virkning, som et interval af rimeligt sandsynlige alternative forudsætninger vil have på dagsværdien. I den forbindelse skal væsentlighed vurderes med hensyn til resultatet og samlede aktiver eller samlede forpligtelser.

(d) den samlede ændring i dagsværdi baseret på et skøn ved anvendelse af en værdiansættelsesmetode, som er indregnet i resultatet i regnskabsåret.

93. Oplysning om dagsværdien omfatter oplysning om den anvendte metode til opgørelse af dagsværdi og væsentlige forudsætninger, der er lagt til grund i forbindelse med denne metode. Eksempelvis skal virksomheden oplyse om de forudsætninger, der knytter sig til forudbetalingssatser, skønnede kredittab og rente- eller diskonteringssatser, såfremt disse er væsentlige.

Andre oplysninger

Ophør af indregning

94. ***(a) En virksomhed kan enten have overdraget et finansielt aktiv (jvf. afsnit 18 i IAS 39) eller indgået en aftale af den type, der beskrives i afsnit 19 i IAS 39, på en sådan måde, at kriterierne for en overdragelse af et finansielt aktiv ikke er opfyldt. Hvis virksomheden enten fortsætter med at indregne samtlige aktiver eller fortsætter med at indregne aktiver i det omfang, virksomheden fortsat har et engagement (jvf. IAS 39, afsnit 29 og 30), skal virksomheden for hver kategori af finansielle aktiver oplyse:***

(i) aktivernes art,

(ii) arten af risici og afkast i forbindelse med ejendomsretten, som virksomheden fortsat er udsat for,

(iii) hvis virksomheden fortsætter med at indregne samtlige aktiver, den regnskabsmæssige værdi af aktivet og den dermed forbundne forpligtelse

og

(iv) hvis virksomheden fortsætter med at indregne aktivet i det omfang, den fortsat har et engagement, aktivets samlede værdi, værdien af det aktiv, virksomheden fortsætter med at indregne, og den regnskabsmæssige værdi af den forpligtelse, der er forbundet hermed.

Sikkerhed

94. ***(b) En virksomhed skal oplyse om den regnskabsmæssige værdi af finansielle aktiver, der stilles som sikkerhed for forpligtelser, den regnskabsmæssige værdi af finansielle aktiver, der stilles som sikkerhed for betingede forpligtelser og (i overensstemmelse med afsnit 60(a) og 63(g)) alle væsentlige vilkår tilknyttet aktiver, der stilles som sikkerhed.***

(c) Hvis en virksomhed har accepteret pant, som virksomheden kan sælge eller genpantsætte uanset misligholdelse fra pantets indehaver, skal den oplyse:

(i) dagsværdien af det accepterede pant (finansielle eller ikke-finansielle aktiver),

IAS 32

(ii) dagsværdien af pant, som virksomheden på denne måde har solgt eller genpantsat, og hvorvidt virksomheden er forpligtet til at levere det tilbage

og

(iii) eventuelle væsentlige vilkår, der er knyttet til anvendelsen af pantet (i overensstemmelse med afsnit 60(a) og 63(g)).

Sammensatte finansielle instrumenter med flere indbyggede afledte finansielle instrumenter

94. *(d) Hvis en virksomhed har udstedt et instrument, som både indeholder et forpligtelses- og et egenkapitalelement (jvf. afsnit 28), og instrumentet har egenskaber fra flere indbyggede afledte finansielle instrumenter med indbyrdes afhængige værdier (eksempelvis konvertible gældsinstrumenter, som kan indløses), skal virksomheden oplyse om tilstedeværelsen af disse egenskaber og den effektive rente på forpligtelseselementet (med undtagelse af eventuelle indbyggede afledte finansielle instrumenter, som regnskabsmæssigt behandles separat).*

Finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser til dagsværdi gennem resultatet (jvf. desuden afsnit AG40)

94. *(e) En virksomhed skal oplyse om den regnskabsmæssige værdi af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser, som:*

(i) klassificeres som værende besiddet med handel for øje

og

(ii) efter første indregning blev klassificeret af virksomheden som finansielle aktiver og finansielle forpligtelser til dagsværdi gennem resultatet (dvs. aktiver eller forpligtelser, som ikke er finansielle instrumenter, der klassificeres som besiddelser med handel for øje).

(f) Hvis virksomheden har klassificeret en finansiel forpligtelse til dagsværdi gennem resultatet, skal virksomheden oplyse:

(i) størrelsen af ændringen i dagsværdi, som ikke kan henføres til ændringer i en benchmarkrente (eksempelvis LIBOR),

og

(ii) forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og det beløb, virksomheden i henhold til kontrakten ville skulle betale ved kontraktens udløb til indehaveren af forpligtelsen.

Omklassifikation

94. *(g) Hvis virksomheden har omklassificeret et finansielt aktiv til at skulle måles til kostpris eller amortiseret kostpris frem for til dagsværdi (jvf. IAS 39, afsnit 54), skal virksomheden oplyse årsagen til denne omklassifikation.*

Resultatopgørelse og egenkapital

94. *(h) En virksomhed skal give oplysning om væsentlige indtægts- eller omkostningsposter samt gevinster og tab hidrørende fra finansielle aktiver og finansielle forpligtelser, hvad enten disse er medtaget i årets resultat eller som et separat element af egenkapitalen. I den forbindelse skal oplysningen som minimum indeholde følgende poster:*

(i) samlede renteindtægter og samlede renteudgifter (beregnet ved anvendelse af den effektive rentemetode) for finansielle aktiver og finansielle forpligtelser, som ikke er indregnet til dagsværdi gennem resultatet,

(ii) for finansielle aktiver, der er disponible for salg, den beløbsmæssige størrelse af gevinster eller tab indregnet direkte på egenkapitalen i regnskabsåret, og ophør af indregning på egenkapitalen af beløb, som blev indregnet i årets resultat,

og

(iii) renteindtægter, som er tilskrevet på værdiforringede finansielle aktiver, i overensstemmelse med IAS 39, afsnit AG93.

Værdiforringelse

94. ***(i) En virksomhed skal give separat oplysning for hver væsentlig kategori af finansielle aktiver om arten og den beløbsmæssige størrelse af tab ved værdiforringelse, som er indregnet i resultatet for et finansielt aktiv (afsnit 55 giver vejledning om klassifikation af finansielle aktiver).***

Misligholdelse

94. ***(j) For så vidt angår misligholdelse af hovedstol, renter, amortiseringsfonde eller indløsningsbestemmelser i regnskabsåret vedrørende lån, som indregnes på balancedagen, samt anden misligholdelse i regnskabsåret af låneaftaler, såfremt sådan misligholdelse kan gøre det muligt for långiver at kræve tilbagebetaling (bortset fra misligholdelse, som udbedres, eller som giver anledning til genforhandling af lånebetingelserne på eller forud for balancedagen), skal virksomheden oplyse om:***

(i) detaljer vedrørende misligholdelsen,

(ii) beløbet vedrørende de misligholdte lån, som er indregnet på balancedagen,

og

(iii) for så vidt angår de oplyste beløb i (ii), hvorvidt misligholdelsen er udbedret eller lånebetingelserne er genforhandlet forud for tidspunktet for årsregnskabets godkendelse til offentliggørelse.

95. Med hensyn til oplysning om misligholdelse af låneaftaler i overensstemmelse med afsnit 94(j), omfatter lån udstedte gældsinstrumenter og finansielle forpligtelser, der ikke er kortfristede leverandørforpligtelser, på normale kreditvilkår. Når der i regnskabsåret har fundet en sådan misligholdelse sted, og misligholdelsen ikke er udbedret eller lånebetingelserne ikke er genforhandlet senest på balancedagen, opgøres virkningen af misligholdelsen på klassifikationen af forpligtelsen som kortfristet eller langfristet i henhold til IAS 1.

IKRAFTTRÆDELSESTIDSPUNKT

96. ***Virksomheder skal anvende denne standard for regnskabsår, som begynder 1. januar 2005 eller derefter. Det er tilladt at anvende standarden før dette tidspunkt. Virksomheder skal ikke anvende denne standard for regnskabsår, som begynder før 1. januar 2005, medmindre virksomheden også anvender IAS 39 (udgivet december 2003). Hvis en virksomhed anvender denne standard for regnskabsår, som begynder før 1. januar 2005, skal den give oplysning om dette.***

97. ***Standarden skal anvendes med tilbagevirkende kraft.***

OPHÆVELSE AF ANDRE UDTALELSER

98. Denne standard erstatter IAS 32 *Finansielle instrumenter: Oplysning og præsentation* ajourført i 2000.

IAS 32

99. Denne standard erstatter følgende fortolkningsbidrag:

(a) SIC-5 *Klassifikation af finansielle instrumenter - betingede afregningsbestemmelser,*

(b) SIC-16 *Selskabskapital - tilbagekøbte egne egenkapitalinstrumenter (egne aktier)*

og

(c) SIC-17 *Egenkapital - omkostninger ved en egenkapitaltransaktion.*

100. Denne standard ophæver udkast til SIC-fortolkningsbidrag D34 *Finansielle instrumenter — instrumenter eller rettigheder, som kan indløses af indehaveren.*

APPENDIKS A

Anvendelsesvejledning IAS 32 Finansielle instrumenter: Oplysning og præsentation

Dette appendiks er en integreret del af standarden.

AG1. Denne anvendelsesvejledning redegør for anvendelsen af specifikke aspekter af standarden.

AG2. Standarden omhandler ikke indregning eller måling af finansielle instrumenter. Krav om indregning og måling af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser er angivet i IAS 39 *Finansielle instrumenter: Indregning og måling*.

Definitioner (afsnit 11-14)

Finansielle aktiver og finansielle forpligtelser

AG3. Valuta (likvide beholdninger) er et finansielt aktiv, idet den udgør et betalingsmiddel og dermed danner grundlag for måling og indregning af alle transaktioner i årsregnskabet. Et indlån i et pengeinstitut eller lignende finansiel institution er et finansielt aktiv, idet det udgør indlåners kontraktlige ret til at opnå likvide beholdninger fra pengeinstituttet eller til at udstede en check eller et lignende instrument mod indeståendet til en kreditor til betaling af en finansiel forpligtelse.

AG4. Som eksempel på finansielle aktiver, som udgør en kontraktlig ret til at modtage likvide beholdninger i fremtiden, og tilsvarende finansielle forpligtelser, som udgør en kontraktlig forpligtelse til at overdrage likvide beholdninger i fremtiden, kan nævnes:

(a) tilgodehavender og forpligtelser vedrørende handel,

(b) gældsbreve, der besiddes eller er udstedt,

(c) ydede og optagne lån

og

(d) obligationer, der besiddes eller er udstedt.

I hvert tilfælde modsvares den ene parts kontraktlige ret til at modtage (eller forpligtelse til at overdrage) likvide beholdninger af den anden parts tilsvarende forpligtelse til at overdrage (eller ret til at modtage disse).

AG5. Et finansielt instrument kan også være af en type, hvor den økonomiske fordel, der modtages eller overdrages, er et andet finansielt aktiv end likvide beholdninger. Eksempelvis giver en forpligtelse, der afregnes i statsobligationer, indehaver en kontraktlig ret til at modtage og udsteder en kontraktlig forpligtelse til at overdrage statsobligationer i stedet for likvide beholdninger. Obligationerne er finansielle aktiver, idet de repræsenterer den udstedende offentlige myndigheds forpligtelse til at overdrage likvide beholdninger. Aftalen udgør derfor et finansielt aktiv for indehaveren og en finansiel forpligtelse for udstederen.

AG6. Gældsinstrumenter uden udløbstidspunkt (eksempelvis »obligationer« eller konvertible »obligationer«) giver normalt indehaver en kontraktlig ret til at modtage acontobetalinger af renter på fastsatte tidspunkter i uendelighed, enten uden ret til at modtage afdrag på hovedstolen eller med ret til afdrag på hovedstolen på betingelser, som gør dette meget usandsynligt, eller hvor dette ligger meget langt ude i fremtiden. Eksempelvis kan en virksomhed udstede et finansielt instrument, i henhold til hvilket virksomheden skal foretage årlige betalinger i en ubegrænset årrække, svarende til en rente på 8 % af en angivet pålydende værdi eller hovedstol på CU1 000. (*) Hvis det antages, at markedsrenten for instrumentet er 8 %, når det udstedes, påtager udsteder sig en kontraktlig forpligtelse til at foretage fremtidige rentebetalinger med en dagsværdi (nutidsværdi) på CU1 000 ved første indregning. Indehaveren og udstederen af instrumentet har henholdsvis et finansielt aktiv og en finansiel forpligtelse.

(*) I denne vejledning angives pengebeløb i valutaenheder (»currency units« (CU)).

IAS 32

AG7. En kontraktlig ret eller en kontraktlig forpligtelse til at modtage, overdrage eller udveksle finansielle instrumenter udgør i sig selv et finansielt instrument. En kæde af kontraktlige rettigheder eller kontraktlige forpligtelser opfylder definitionen på et finansielt instrument, hvis den i sidste ende fører til modtagelse eller betaling af likvide beholdninger eller anskaffelse eller udstedelse af et egenkapitalinstrument.

AG8. Muligheden for at udnytte en kontraktlig ret eller kravet om at indfri en kontraktlig forpligtelse kan være ubetinget eller betinget af en fremtidig begivenheds indtræffen. Eksempelvis er en finansiel garanti långivers kontraktlige ret til at modtage likvide beholdninger fra garanten og garantens tilsvarende kontraktlige forpligtelse til at betale långiver ved låntagers misligholdelse af sin betalingsforpligtelse. Den kontraktlige ret og forpligtelse foreligger på grund af en tidligere transaktion eller begivenhed (udstedelse af garantien), selv om långivers evne til at udnytte sin ret og kravet om, at garanten skal opfylde sin forpligtelse, begge er betingede af låntagers fremtidige misligholdelse af sin betalingsforpligtelse. En betinget ret og forpligtelse opfylder definitionen på et finansielt aktiv og en finansiel forpligtelse, selvom sådanne aktiver og forpligtelser ikke altid indregnes i årsregnskabet.

AG9. I henhold til IAS 17 *Leasingkontrakter* anses en finansiel leasingkontrakt primært for at være leasinggivers ret til at modtage og leasingtagers forpligtelse til at betale en pengestrøm, som stort set svarer til en blanding af afdrag på hovedstol og betaling af renter på et lån. Leasinggiver registrerer sin investering i sit tilgodehavende beløb i henhold til leasingkontrakten, frem for selve det leasede aktiv. En operationel leasingkontrakt anses derimod primært for at være en ikke-fuldbyrdet kontrakt, som forpligter leasinggiver til at stille et aktiv til rådighed i fremtiden mod et vederlag svarende til et honorar for en tjenesteydelse. Leasinggiver registrerer fortsat selve det leasede aktiv frem for beløb, som vil blive modtaget i fremtiden i henhold til kontrakten. Således anses en finansiel leasingkontrakt for at være et finansielt instrument, hvorimod en operationel leasingkontrakt ikke anses for at være et finansielt instrument (med undtagelse af konkrete aktuelle tilgodehavender eller skyldige betalinger).

AG10. Fysiske aktiver (såsom varebeholdninger og materielle anlægsaktiver), leasede aktiver samt immaterielle aktiver (såsom patenter og varemærker) er ikke finansielle aktiver. Kontrol over sådanne fysiske og immaterielle aktiver skaber en mulighed for at frembringe pengestrømme eller andre finansielle aktiver, men medfører ikke en aktuel ret til at modtage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver.

AG11. Aktiver (såsom forudbetalte omkostninger), hvor den fremtidige økonomiske fordel er modtagelse af varer eller tjenesteydelser frem for retten til at modtage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver, er ikke finansielle aktiver. Poster som udskudte indtægter og de fleste garantiforpligtelser er heller ikke finansielle forpligtelser, idet strømmen af økonomiske fordele fra virksomheden, der er forbundet med disse poster er levering af varer og tjenesteydelser frem for en kontraktlig forpligtelse til at overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver.

AG12. Forpligtelser eller aktiver, der ikke er kontraktlige (eksempelvis indkomstskatter som følge af lovmæssige krav fra offentlige myndigheder), er ikke finansielle forpligtelser eller finansielle aktiver. Den regnskabsmæssige behandling af indkomstskatter beskrives i IAS 12 *Indkomstskatter*. Tilsvarende hidrører faktiske forpligtelser som defineret i IAS 37 *Hensatte forpligtelser, eventualforpligtelser og eventualaktiver* ikke fra kontrakter og udgør ikke finansielle forpligtelser.

Egenkapitalinstrumenter

AG13. Som eksempler på egenkapitalinstrumenter kan nævnes ikke-indløselige ordinære aktier, visse typer af præferenceaktier (jvf. afsnit AG25 og AG26) samt warrants eller solgte call-optioner, som giver indehaveren mulighed for at tegne eller købe et fast antal ikke-indløselige ordinære aktier i den udstedende virksomhed mod betaling af et fast beløb i likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver. En virksomheds forpligtelse til at udstede eller købe et fast antal af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter mod betaling af et fast beløb i likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver er et egenkapitalinstrument i virksomheden. Hvis en sådan kontrakt indeholder en forpligtelse for virksomheden til at overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver, medfører dette imidlertid også en forpligtelse for så vidt angår nutidsværdien af indløsningsbeløbet (jvf. afsnit AG27(a)). En udsteder af ikke-indløselige ordinære aktier påtager sig en forpligtelse, hvis udstederen formelt giver indtryk af at ville foretage en udlodning og dermed har en retlig forpligtelse til dette over for aktionærerne. Dette kan være tilfældet efter udbetaling af udbytte, eller når virksomheden er under konkursbehandling, og eventuelt resterende aktiver kan udloddes til aktionærerne efter fyldestgørelse af kreditorerne.

AG14. En købt call-option eller en tilsvarende kontrakt, der er anskaffet af virksomheden, som giver virksomheden ret til at tilbagekøbe et nærmere bestemt antal af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter mod betaling af et fast beløb i likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver, udgør ikke et finansielt aktiv i virksomheden. I stedet skal vederlag, som er betalt for en sådan kontrakt, fratrækkes egenkapitalen.

Afledte finansielle instrumenter

AG15. Finansielle instrumenter omfatter primære instrumenter (såsom tilgodehavender, gæld og egenkapitalinstrumenter) og afledte finansielle instrumenter (såsom finansielle optioner, futures og terminsforretninger, rente- og valutaswaps). Afledte finansielle instrumenter opfylder definitionen på et finansielt instrument og ligger derfor inden for denne standards anvendelsesområde.

AG16. Afledte finansielle instrumenter skaber rettigheder og forpligtelser, som bevirker, at en eller flere af de finansielle risici, der er forbundet med et underliggende primært finansielt instrument, overføres til den anden part. Ved oprettelsen af afledte finansielle instrumenter får den ene part en kontraktlig ret til at udveksle finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser med en anden part på potentielt gunstige vilkår eller en kontraktlig forpligtelse til at udveksle finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser med en anden part på potentielt ugunstige vilkår. Afledte finansielle instrumenter medfører dog normalt (*) ikke en overdragelse af det underliggende primære finansielle instrument ved kontraktens indgåelse, ligesom en sådan overdragelse ikke nødvendigvis sker ved kontraktens udløb. Visse instrumenter omfatter både en ret og en forpligtelse til at udveksle aktiver. Eftersom vilkårene for udvekslingen fastlægges ved stiftelsen af det afledte finansielle instrument, kan disse vilkår enten blive gunstige eller ugunstige afhængig af kursudviklingen på de finansielle markeder.

AG17. En put- eller call-option på udveksling af finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser (dvs. finansielle instrumenter, som ikke er virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter) giver indehaveren en ret til at opnå potentielle fremtidige økonomiske fordele forbundet med ændringer i dagsværdien af det underliggende finansielle instrument. Modsat påtager optionssælgeren sig en forpligtelse til at give afkald på potentielle fremtidige økonomiske fordele eller til at bære potentielle tab af økonomiske fordele forbundet med ændringer i dagsværdien af det underliggende finansielle instrument. Indehaverens kontraktlige ret og sælgerens kontraktlige forpligtelse opfylder definitionen på henholdsvis et finansielt aktiv og en finansiel forpligtelse. Det underliggende finansielle instrument kan være et hvilket som helst finansielt aktiv, herunder aktier i andre virksomheder og rentebærende instrumenter. En option kan indebære, at sælger skal udstede et gældsinstrument frem for at overdrage et finansielt aktiv, men det underliggende instrument vil udgøre et finansielt aktiv for indehaveren, hvis optionen udnyttes. Optionsindehaverens ret til at udveksle det finansielle aktiv på potentielt gunstige vilkår og sælgers forpligtelse til at udveksle det finansielle aktiv på potentielt ugunstige vilkår er klart adskilt fra de underliggende finansielle aktiver, som skal udveksles ved udnyttelsen af optionen. Indehavers ret og sælgers forpligtelse påvirkes ikke af sandsynligheden for optionens udnyttelse.

AG18. Et andet eksempel på et afledt finansielt instrument er en terminskontrakt til afregning 6 måneder ude i fremtiden, hvor den ene part (køber) påtager sig at overdrage et kontant beløb på CU1 000 000 mod at modtage fastforrentede statsobligationer på nominelt CU1 000 000, og den anden part (sælger) påtager sig at overdrage fastforrentede statsobligationer på nominelt CU1 000 000 mod at modtage et kontant beløb på CU1 000 000. I de 6 måneder har begge parter såvel en kontraktlig ret som en kontraktlig forpligtelse til at udveksle finansielle instrumenter. Hvis markedskursen på statsobligationerne stiger til over CU1 000 000, vil vilkårene være gunstige for køber, men ugunstige for sælger. Hvis markedskursen falder til under CU1 000 000, vil virkningen være den modsatte. Køber har en kontraktlig ret (et finansielt aktiv), som svarer til retten i henhold til en anskaffet call-option, og en kontraktlig forpligtelse (en finansiel forpligtelse), som svarer til forpligtelsen i henhold til en udstedt put-option. Sælger har en kontraktlig ret (et finansielt aktiv), som svarer til retten i henhold til en anskaffet put-option, og en kontraktlig forpligtelse (en finansiel forpligtelse), som svarer til forpligtelsen i henhold til en udstedt call-option. Disse kontraktlige rettigheder og forpligtelser udgør ligesom optioner finansielle aktiver og finansielle forpligtelser, som er klart adskilt fra de underliggende finansielle instrumenter (de obligationer og kontante beløb, som skal udveksles). Begge parter i en terminskontrakt er forpligtet til at opfylde kontrakten på det aftalte tidspunkt, hvorimod en forpligtelse i henhold til en option udelukkende skal opfyldes, hvis køberen af optionen beslutter at udnytte denne.

(*) Dette gælder for de fleste, men ikke alle afledte finansielle instrumenter. I visse renteswaps med flere valutaer udveksles hovedstolen eksempelvis ved stiftelsen (og udveksles igen ved udløb).

IAS 32

AG19. Mange andre typer afledte finansielle instrumenter omfatter en ret eller forpligtelse til at foretage en udveksling i fremtiden, herunder rente- og valutaswaps, rentecaps, -collars og -floors, lånetilsagn, *note issuance facilities* (NIF'er) og remburser. En renteswap kan anses som en form for terminskontrakt, hvor parterne aftaler at foretage en række kontante udvekslinger af beløb i fremtiden, hvor det ene beløb beregnes med udgangspunkt i en variabel rente og det andet med udgangspunkt i en fast rente. Futures er en anden form for terminskontrakt, som primært adskiller sig ved at være standardiseret og handlet på en børs.

Kontrakter vedrørende køb eller salg af ikke-finansielle aktiver (afsnit 8-10)

AG20. Kontrakter vedrørende køb eller salg af ikke-finansielle aktiver opfylder ikke definitionen på et finansielt instrument, idet den ene parts kontraktlige ret til at modtage ikke-finansielle aktiver eller tjenesteydelser og den anden parts tilsvarende forpligtelse ikke skaber en aktuel ret eller forpligtelse for nogen af parterne til at modtage, overdrage eller udveksle et finansielt aktiv. Eksempelvis er kontrakter, som udelukkende giver mulighed for afregning ved modtagelse eller overdragelse af et ikke-finansielt aktiv (eksempelvis optioner, futures eller terminskontrakter vedrørende sølv), ikke finansielle instrumenter. Mange råvarekontrakter er af denne type. Nogle er standardiserede i form og handles på organiserede markeder på stort set samme måde som visse afledte finansielle instrumenter. Eksempelvis kan råvarebaserede futures umiddelbart købes og sælges kontant, idet de er børsnoteret, og de kan skifte ejer adskillige gange. De parter, som køber og sælger kontrakten, handler dog i virkeligheden den underliggende råvare. Muligheden for at købe eller sælge en råvarekontrakt kontant, letheden hvormed denne kontrakt kan købes eller sælges samt muligheden for at forhandle en kontant indfrielse af forpligtelsen til at modtage eller levere råvaren ændrer ikke kontraktens fundamentale karakteristika, således at den bliver til et finansielt instrument. Visse kontrakter vedrørende køb eller salg af ikke-finansielle aktiver, som kan nettoafregnes eller afregnes ved udveksling af finansielle instrumenter, eller hvor det ikke-finansielle aktiv umiddelbart kan konverteres til likvide beholdninger, ligger ikke desto mindre inden for denne standards anvendelsesområde, som om de var finansielle instrumenter (jvf. afsnit 8).

AG21. En kontrakt, som indebærer modtagelse eller overdragelse af fysiske aktiver, skaber ikke et finansielt aktiv for den ene part og en finansiel forpligtelse for den anden part, medmindre betaling i forbindelse hermed udskydes til efter overdragelsen af de fysiske aktiver. Dette er tilfældet med køb og salg af varer på kredit.

AG22. Visse kontrakter er knyttet til råvarer, men medfører ikke afregning ved den fysiske modtagelse eller levering af en råvare. Afregning sker ved kontant betaling, som fastlægges i henhold til en i kontrakten fastlagt formel, frem for ved betaling af faste beløb. En obligations hovedstol kan eksempelvis beregnes ved at anvende den gældende markedspris for olie ved obligationens udløb på en nærmere bestemt mængde olie. Hovedstolen indeksreguleres på basis af en råvarepris, men afregnes udelukkende kontant. En sådan kontrakt udgør et finansielt instrument.

AG23. Definitionen på et finansielt instrument omfatter tillige kontrakter, som foruden et finansielt aktiv eller en finansiel forpligtelse skaber et ikke-finansielt aktiv eller en ikke-finansiel forpligtelse. Ved sådanne finansielle instrumenter har den ene part ofte option på at udveksle et finansielt aktiv med et ikke-finansielt aktiv. Eksempelvis kan en oliebaseret obligation give indehaver ret til at modtage løbende, faste rentebetalinger samt et fast beløb ved udløb med option på at udveksle hovedstolen med en bestemt mængde olie. Udnyttelsen af denne option vil afhænge af dagsværdien for olie i forhold til det udvekslingsforhold mellem kontanter og olie (udvekslingsværdien), som er indbygget i obligationen. Hvorvidt obligationsindehaveren har til hensigt at udnytte optionen, påvirker ikke de enkelte aktiver. Indehavers finansielle aktiv og udsteders finansielle forpligtelse gør obligationen til et finansielt instrument, uanset hvilke andre typer af aktiver og forpligtelser som samtidig skabes.

AG24 Selvom standarden ikke er udarbejdet med henblik på anvendelse på råvarekontrakter eller andre kontrakter, som ikke opfylder definitionen på et finansielt instrument eller er omfattet af afsnit 8, kan virksomheder anse det for hensigtsmæssigt at anvende de relevante oplysningskrav i denne standard på sådanne kontrakter.

Forpligtelser og egenkapital (afsnit 15-27)

Ingen kontraktlig forpligtelse til at overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver (afsnit 17-20)

AG25. Præferenceaktier kan udstedes med forskellige rettigheder. Når det skal afgøres, hvorvidt en præferenceaktie er en finansiel forpligtelse eller et egenkapitalinstrument, vurderer udstederen de konkrete rettigheder, som er knyttet til aktien for at afgøre, hvorvidt den har de afgørende kendetegn for en finansiel forpligtelse. Eksempelvis indeholder en præferenceaktie med indløsning på et specifikt tidspunkt eller efter indehaverens valg en finansiel forpligtelse, idet udstederen er forpligtet til at overdrage finansielle aktiver til indehaveren af aktien. Udsteders potentielle manglende evne til at opfylde sin forpligtelse til at indløse en præferenceaktie, som udsteder er kontraktligt forpligtet til at indløse, hvad enten det skyldes mangel på midler, lovmæssige restriktioner eller utilstrækkelige overskud eller reserver, fjerner ikke forpligtelsen. Udsteders mulighed for at indløse aktierne mod kontant betaling opfylder ikke definitionen på en finansiel forpligtelse, idet udsteder ikke har en aktuel forpligtelse til at overdrage finansielle aktiver til aktionærerne. Indløsning af aktierne sker i dette tilfælde udelukkende efter udsteders valg. En forpligtelse kan dog opstå, når aktieudsteder udnytter sin mulighed, normalt ved formelt at meddele aktionærerne, at udsteder har til hensigt at indløse aktierne.

AG26. Når præferenceaktier ikke kan indløses, afhænger klassifikationen af de øvrige rettigheder, der er knyttet til aktierne. Klassifikationen er baseret på en vurdering af kontraktens indhold og definitionen på en finansiel forpligtelse og et egenkapitalinstrument. Når udsteder kan vælge, om der skal foretages udlodning til indehavere af præferenceaktier, hvad enten de er kumulative eller ikke-kumulative, er aktierne egenkapitalinstrumenter. Klassifikationen af en præferenceaktie som et egenkapitalinstrument eller en finansiel forpligtelse påvirkes ikke af eksempelvis:

(a) tidligere foretagne udlodninger,

(b) om udsteder har til hensigt at foretage udlodninger i fremtiden,

(c) en mulig negativ påvirkning af kursen på udsteders ordinære aktier, hvis der ikke foretages udlodninger (på grund af restriktioner på udbetalingen af udbytte på de ordinære aktier, hvis der ikke udbetales udbytte på præferenceaktierne),

(d) den beløbsmæssige størrelse af udsteders reserver,

(e) udsteders forventninger til resultatet for et regnskabsår

eller

(f) udsteders mulighed eller manglende mulighed for at påvirke den beløbsmæssige størrelse af årets resultat.

Afregning i virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter (afsnit 21-24)

AG27. Nedenstående eksempler viser, hvordan virksomheden skal klassificere forskellige typer af kontrakter på virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter:

(a) En kontrakt, som skal afregnes af den virksomhed, der modtager eller overdrager et nærmere bestemt antal af virksomhedens egne aktier, uden at dette sker til gengæld for et fremtidigt vederlag, eller den virksomhed, der udveksler et nærmere bestemt antal af virksomhedens egne aktier mod et fast beløb i likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver, udgør et egenkapitalinstrument. Derfor skal vederlag, som er modtaget eller betalt for en sådan kontrakt, lægges direkte til eller trækkes direkte fra egenkapitalen. Som eksempel kan nævnes en udstedt aktieoption, som giver modparten ret til at købe et bestemt antal af virksomhedens aktier til et fast beløb i likvide beholdninger. Hvis kontrakten indebærer, at virksomheden skal købe (indløse) sine egne aktier mod betaling i likvide beholdninger eller i form af andre finansielle aktiver på et tidspunkt, der enten ligger fast eller kan fastsættes, eller på anfordring, skal virksomheden imidlertid også indregne en finansiel forpligtelse for nutidsværdien af indløsningsbeløbet. Som eksempel kan nævnes en virksomheds forpligtelse i henhold til en terminskontrakt til at tilbagekøbe et bestemt antal af sine egne aktier mod betaling af et nærmere bestemt beløb i likvide beholdninger.

(b) En virksomheds forpligtelse til at købe sine egne aktier mod betaling i likvide beholdninger medfører en finansiel forpligtelse for nutidsværdien af indløsningsbeløbet, selvom antallet af aktier, som virksomheden er forpligtet til at tilbagekøbe, ikke ligger fast, og selvom forpligtelsen er betinget af modpartens udnyttelse af sin indløsningsret. Et eksempel på en betinget forpligtelse er en udstedt option, som kræver, at virksomheden tilbagekøber sine egne aktier mod betaling i likvide beholdninger, hvis modparten udnytter optionen.

(c) En kontrakt, som skal afregnes i likvide beholdninger eller med andre finansielle aktiver, er et finansielt aktiv eller en finansiel forpligtelse, selvom kontantbeløbet eller værdien af de andre finansielle aktiver, som skal modtages eller overdrages, er baseret på ændringer i markedskursen på virksomhedens egenkapital. Som eksempel kan nævnes en nettokontantafregnet aktieoption.

(d) En kontrakt, som skal afregnes med et variabelt antal af virksomhedens egne aktier til en værdi svarende til et fast beløb eller et beløb baseret på ændringer i en underliggende variabel (eksempelvis en råvarepris), er et finansielt aktiv eller en finansiel forpligtelse. Som eksempel kan nævnes en solgt option på køb af guld, som, hvis den udnyttes, skal nettoafregnes i virksomhedens egne instrumenter, ved at virksomheden overdrager et antal af disse instrumenter svarende til optionens værdi. En sådan kontrakt er et finansielt aktiv eller en finansiel forpligtelse, selvom den underliggende variabel er virksomhedens egen aktiekurs frem for guld. En kontrakt, som skal afregnes med et bestemt antal af virksomhedens egne aktier, men hvor de rettigheder, som er knyttet til disse aktier, vil blive tilpasset, således at afregningsværdien svarer til et fast beløb eller et beløb baseret på ændringer i en underliggende variabel, udgør ligeledes et finansielt aktiv eller en finansiel forpligtelse.

Betingede afregningsbestemmelser (afsnit 25)

AG28. Afsnit 25 kræver, at hvis en del af en betinget afregningsbestemmelse, som kunne indebære afregning med likvide beholdninger eller med andre finansielle aktiver (eller på anden måde medføre, at instrumentet er en finansiel forpligtelse), ikke er reel, skal afregningsbestemmelsen ikke påvirke klassifikationen af et finansielt instrument. En kontrakt, som udelukkende indebærer afregning i likvide beholdninger eller med et variabelt antal af virksomhedens egne aktier, hvis der indtræffer en begivenhed, som er ekstremt sjælden, meget unormal og højst usandsynlig, udgør således et egenkapitalinstrument. Tilsvarende gælder det, at afregning med et fast antal af virksomhedens egne aktier kan være kontraktligt udelukket af omstændigheder, som ligger uden for virksomhedens kontrol, men hvis det reelt ikke er sandsynligt, at disse omstændigheder vil indtræffe, er det hensigtsmæssigt at foretage klassifikation som et egenkapitalinstrument.

Behandling i koncernregnskaber

AG29. Virksomheder præsenterer i koncernregnskabet minoritetsinteresser – dvs. andre parters andel af egenkapitalen og indtægterne i dattervirksomheder – i overensstemmelse med IAS 1 *Præsentation af årsregnskaber* og IAS 27 *Koncernregnskaber og separate årsregnskaber*. Ved klassifikationen af et finansielt instrument (eller en del heraf) i koncernregnskabet skal virksomheden tage alle vilkår, som er aftalt mellem virksomhederne i koncernen og indehaverne af instrumentet, i betragtning ved vurderingen af, hvorvidt koncernen som helhed har en forpligtelse til at overdrage likvide beholdninger eller andre finansielle aktiver vedrørende instrumentet eller til at afregne på en måde, som medfører klassifikation som en forpligtelse. Hvis en dattervirksomhed i en koncern udsteder et finansielt instrument, og en modervirksomhed eller en anden virksomhed i koncernen aftaler yderligere vilkår direkte med indehaverne af instrumentet (eksempelvis en garanti), kan koncernen muligvis ikke træffe beslutning om udlodninger eller indløsning. Selvom det kan være hensigtsmæssigt for dattervirksomheden at klassificere instrumentet uden at tage hensyn til disse yderligere vilkår i det separate årsregnskab, tages virkningen af andre aftaler mellem virksomheder i koncernen og indehaverne af instrumentet i betragtning for at sikre, at koncernregnskabet afspejler de af koncernen som helhed indgåede kontrakter og transaktioner. I det omfang der findes en sådan forpligtelse eller afregningsbestemmelse, klassificeres instrumentet (eller den del af instrumentet, som er omfattet af forpligtelsen) som en finansiel forpligtelse i koncernregnskabet.

Sammensatte finansielle instrumenter (afsnit 28-32)

AG30. Afsnit 28 finder kun anvendelse på udstedere af ikke-afledte sammensatte finansielle instrumenter. Afsnit 28 omhandler ikke sammensatte finansielle instrumenter set fra indehavernes side. IAS 39 omhandler adskillelsen af indbyggede afledte finansielle instrumenter set ud fra det perspektiv, som anlægges af indehaverne af sammensatte finansielle instrumenter, der indeholder elementer af gæld og egenkapital.

AG31. En almindelig type sammensat finansielt instrument er et gældsinstrument med indbygget konverteringsret, eksempelvis en obligation, som kan konverteres til udsteders ordinære aktier, uden andre egenskaber fra indbyggede afledte instrumenter. Afsnit 28 kræver, at udstederen af et sådant finansielt instrument præsenterer forpligtelses- og egenkapitalelementet separat i balancen som følger:

(a) Udsteders forpligtelse til at foretage faste rentebetalinger og afdrag er en finansiel forpligtelse, som eksisterer, så længe instrumentet ikke konverteres. Ved første indregning svarer dagsværdien af forpligtelseselementet til nutidsværdien af de kontraktligt fastlagte fremtidige pengestrømme diskonteret med markedsrenten på dette tidspunkt for instrumenter med samme kreditvurdering og med stort set de samme pengestrømme og samme betingelser, men uden konverteringsretten.

(b) Egenkapitalinstrumentet er en indbygget option på konvertering af forpligtelsen til udsteders egenkapital. Dagsværdien af optionen består af dens tidsmæssige og eventuelle indre værdi. Optionen har værdi ved første indregning, også selvom den er »out of the money«.

AG32. Ved konvertering af et konvertibelt instrument ved udløb skal virksomheden ophøre med at indregne forpligtelseselementet og indregne det som egenkapital. Det oprindelige egenkapitalelement indregnes fortsat som egenkapital (idet det dog kan overføres fra en egenkapitalpost til en anden). Der opstår ingen gevinster eller tab i tilfælde af konvertering ved udløb.

AG33. Hvis en virksomhed bringer et konvertibelt instrument til ophør før udløb gennem indløsning før tid eller tilbagekøb, hvor de oprindelige konverteringsrettigheder er uændrede, skal virksomheden allokere det betalte vederlag samt eventuelle transaktionsomkostninger i forbindelse med tilbagekøbet eller indløsningen til instrumentets forpligtelses- og egenkapitalelementer på transaktionstidspunktet. Den metode, der anvendes ved allokering af det betalte vederlag og transaktionsomkostningerne til separate elementer, skal være i overensstemmelse med den metode, der blev anvendt ved den oprindelige allokering til separate elementer af det provenu, virksomheden modtog ved udstedelsen af det konvertible instrument, i overensstemmelse med afsnit 28-32.

AG34. Når der er foretaget allokering af vederlaget, behandles eventuelle gevinster eller tab som følge heraf i overensstemmelse med de regnskabsprincipper, der anvendes på det tilknyttede element, som følger:

(a) gevinster eller tab, som knytter sig til forpligtelseselementet, indregnes i resultatet,

og

(b) vederlag, som knytter sig til egenkapitalelementet, indregnes på egenkapitalen.

AG35. En virksomhed kan ændre vilkårene for et konvertibelt instrument for at tilskynde til konvertering før tid, eksempelvis ved at tilbyde et mere gunstigt konverteringsforhold eller ved at betale yderligere vederlag, hvis der sker konvertering før et bestemt tidspunkt. Forskellen - på tidspunktet for ændringen af vilkårene - mellem dagsværdien af det vederlag, indehaveren modtager ved konvertering af instrumentet på de ændrede vilkår, og dagsværdien af det vederlag, indehaveren ville have modtaget på de oprindelige vilkår, indregnes som et tab i resultatet.

Egne aktier (afsnit 33 og 34)

AG36. En virksomheds egne egenkapitalinstrumenter indregnes ikke som et finansielt aktiv uanset årsagen til, at de tilbagekøbes. Afsnit 33 kræver, at en virksomhed, som tilbagekøber sine egne egenkapitalinstrumenter, trækker disse egenkapitalinstrumenter fra egenkapitalen. Hvis en virksomhed besidder sin egen egenkapital på vegne af andre, eksempelvis en finansiel institution, som besidder sin egen egenkapital på vegne af en kunde, er der imidlertid tale om et agenturforhold, hvilket medfører, at disse besiddelser ikke medtages i virksomhedens balance.

IAS 32

Renter, udbytte, tab og gevinster (afsnit 35-41)

AG37. Nedenstående eksempel illustrerer anvendelsen af afsnit 35 på et sammensat finansielt instrument. Det antages, at en ikke-kumulativ præferenceaktie indebærer tvungen indløsning mod likvide beholdninger om fem år, men at virksomheden kan vælge at udbetale udbytte inden dette indløsningstidspunkt. Et sådant instrument er et sammensat finansielt instrument, hvor forpligtelseselementet udgør nutidsværdien af indløsningsbeløbet. Afvikling af effekten af diskontering på dette element indregnes i resultatet og klassificeres som en renteomkostning. Eventuelt udbetalt udbytte knytter sig til egenkapitalelementet og indregnes derfor som en udlodning af resultat. En tilsvarende behandling ville finde anvendelse, hvis der ikke var tale om tvungen indløsning, men indløsning efter indehavers ønske, eller ved aktier med tvungen konvertering til et variabelt antal ordinære aktier, som beregnes, så de svarer til et bestemt beløb eller et beløb baseret på ændringer i en underliggende variabel (eksempelvis en råvarepris). Hvis et eventuelt ikke-udbetalt udbytte lægges til indløsningsbeløbet, er hele instrumentet dog en forpligtelse. I så fald klassificeres et eventuelt udbytte som en renteomkostning.

Modregning af et finansielt aktiv og en finansiel forpligtelse (afsnit 42-50)

AG38. For at modregne et finansielt aktiv og en finansiel forpligtelse skal virksomheden have en aktuel og retskraftig juridisk ret til at modregne de indregnede beløb. Virksomheden kan have en betinget ret til at modregne indregnede beløb, eksempelvis i medfør af en nettingaftale eller ved visse typer gæld uden regresret, men sådanne rettigheder er kun retskraftige, hvis der indtræffer visse fremtidige begivenheder, sædvanligvis misligholdelse fra modpartens side. En sådan aftale opfylder således ikke betingelserne for modregning.

AG39. Standarden indeholder ikke bestemmelser om særlig behandling af såkaldte »syntetiske instrumenter«, der er grupper af separate finansielle instrumenter, som er anskaffet og besiddes med henblik på at opnå et andet instruments egenskaber. Eksempelvis opnås der med et variabelt forrentet langfristet lån kombineret med en renteswap, som medfører modtagelse af variable betalinger og foretagelse af faste betalinger, de samme egenskaber som med et fastforrentet langfristet lån. Hvert af de separate finansielle instrumenter, som tilsammen udgør et »syntetisk instrument«, repræsenterer en kontraktlig ret eller forpligtelse med separate vilkår, og hvert instrument kan overdrages eller indfries separat. Hvert enkelt finansielt instrument er forbundet med risici, som kan være forskellige fra de risici, som andre instrumenter er forbundet med. Når ét finansielt instrument i et »syntetisk instrument« er et aktiv, og et andet element er en forpligtelse, modregnes og præsenteres de således ikke i virksomhedens balance som nettobeløb, medmindre de opfylder modregningskriterierne i afsnit 42. Der gives oplysninger om de væsentligste vilkår og betingelser for hvert af de finansielle instrumenter. Virksomheden kan dog herudover beskrive sammenhængen mellem de enkelte instrumenter (jvf. afsnit 65).

Oplysninger

Finansielle aktiver og finansielle forpligtelser til dagsværdi gennem resultatet (afsnit 94(f))

AG40. Hvis en virksomhed klassificerer en finansiel forpligtelse til dagsværdi gennem resultatet, skal virksomheden oplyse den beløbsmæssige størrelse af ændringer i forpligtelsens dagsværdi, som ikke kan henføres til ændringer i en toneangivende rente (eksempelvis LIBOR). For en forpligtelse, hvis dagsværdi opgøres på baggrund af en observeret markedskurs, kan dette beløb skønnes som følger:

(a) Først beregner virksomheden forpligtelsens interne forrentning ved begyndelsen af regnskabsåret ved brug af den observerede markedskurs på forpligtelsen og forpligtelsens kontraktlige pengestrømme ved begyndelsen af regnskabsåret. Fra denne forrentningssats trækkes den toneangivende rente ved begyndelsen af regnskabsåret for at nå frem til den del af den interne forrentning, der er specifik for instrumentet.

(b) Derefter beregner virksomheden forpligtelsens nutidsværdi ved brug af forpligtelsens kontraktlige pengestrømme ved begyndelsen af regnskabsåret og en diskonteringssats svarende til summen af den toneangivende rente ved slutningen af regnskabsåret og den del af den interne forrentning, der er specifik for instrumentet ved begyndelsen af regnskabsåret, som angivet i (a).

(c) Det i (b) opgjorte beløb reduceres derefter med eventuelle likvide beholdninger, som er betalt vedrørende forpligtelsen i løbet af regnskabsåret, og øges, så det afspejler den stigning i dagsværdi, som opstår, fordi de kontraktlige pengestrømme ligger et regnskabsår nærmere deres udløbsdato.

(d) Forskellen mellem den observerede markedskurs på forpligtelsen ved slutningen af regnskabsåret og det i (c) opgjorte beløb er den ændring i dagsværdi, som ikke kan henføres til ændringer i den toneangivende rente. Det er dette beløb, der skal oplyses.

IFRIC 1

IFRIC FORTOLKNINGSBIDRAG 1

Ændringer i eksisterende forpligtelser i forbindelse med at tage anlæg ud af drift, retablering samt tilsvarende forpligtelser

REFERENCER

IAS 1	*Præsentation af årsregnskaber* (ajourført 2003)
IAS 8	*Anvendt regnskabspraksis, ændringer i regnskabsmæssige skøn og fejl*
IAS 16	*Materielle anlægsaktiver* (ajourført 2003)
IAS 23	*Låneomkostninger*
IAS 36	*Værdiforringelse af aktiver* (ajourført 2004)
IAS 37	*Hensatte forpligtelser, eventualforpligtelser og eventualaktiver*

BAGGRUND

1. Mange virksomheder har forpligtelser til nedtagning, bortskaffelse og retablering af materielle anlægsaktiver. I dette fortolkningsbidrag betegnes sådanne forpligtelser som »forpligtelser i forbindelse med at tage anlæg ud af drift, retablering samt tilsvarende forpligtelser«. I henhold til IAS 16 omfatter kostprisen for et materielt anlægsaktiv det oprindelige skøn over omkostninger til nedtagning og bortskaffelse af aktivet og retablering af det sted, hvor det er placeret, som virksomheden har forpligtet sig til at afholde, enten ved anskaffelsen af aktivet eller som følge af brugen af aktivet i et bestemt regnskabsår til andre formål end produktion af varebeholdninger i det pågældende regnskabsår. IAS 37 indeholder krav til måling af forpligtelser i forbindelse med at tage anlæg ud af drift, retablering samt tilsvarende forpligtelser. Dette fortolkningsbidrag indeholder vejledning om den regnskabsmæssige behandling af virkningen af ændringer i målingen af eksisterende forpligtelser i forbindelse med at tage anlæg ud af drift, retablering samt tilsvarende forpligtelser.

ANVENDELSESOMRÅDE

2. Dette fortolkningsbidrag finder anvendelse på ændringer i målingen af eventuelle eksisterende forpligtelser i forbindelse med at tage anlæg ud af drift, retableringsforpligtelser eller tilsvarende forpligtelser, der både:

   (a) indregnes som en del af kostprisen for et materielt anlægsaktiv i overensstemmelse med IAS 16

   og

   (b) indregnes som en forpligtelse i overensstemmelse med IAS 37.

   Der kan eksempelvis opstå en forpligtelse i forbindelse med at tage anlæg ud af drift, en retableringsforpligtelse eller en tilsvarende forpligtelse, når et anlæg tages ud af drift, ved genoprettelse af miljøskader i råstofindustrier eller ved bortskaffelse af udstyr.

PROBLEMSTILLING

3. Dette fortolkningsbidrag omhandler den regnskabsmæssige behandling af virkningen af følgende begivenheder, der ændrer målingen af en eksisterende forpligtelse i forbindelse med at tage anlæg ud af drift, en retableringsforpligtelse eller en tilsvarende forpligtelse:

   (a) en ændring i det anslåede træk på virksomhedens økonomiske ressourcer (eksempelvis pengestrømme), som kræves for at indfri forpligtelsen,

(b) en ændring i den aktuelle markedsbaserede diskonteringssats som defineret i afsnit 47 i IAS 37 (dette omfatter ændringer i den tidsmæssige værdi af penge og de risici, som specifikt er forbundet med forpligtelsen)

og

(c) en stigning, der afspejler tidsforløbet (også benævnt afvikling af effekten af diskontering).

KONSENSUS

4. Ændringer i målingen af eksisterende forpligtelser i forbindelse med at tage anlæg ud af drift, retablering samt tilsvarende forpligtelser, der hidrører fra ændringer i det skønnede tidspunkt for eller den skønnede beløbsmæssige størrelse af det træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, der kræves for at indfri forpligtelsen, eller en ændring i diskonteringssatsen, skal regnskabsmæssigt behandles i overensstemmelse med afsnit 5-7 nedenfor.

5. Hvis det tilknyttede aktiv måles ved brug af kostprismodellen:

(a) skal ændringer i forpligtelsen i henhold til (b) lægges til eller trækkes fra kostprisen for det tilknyttede aktiv i det aktuelle regnskabsår.

(b) må det beløb, der trækkes fra kostprisen for aktivet ikke overstige den regnskabsmæssige værdi. Hvis en reduktion af forpligtelsen overstiger aktivets regnskabsmæssige værdi, skal det overskydende beløb straks indregnes i resultatet.

(c) hvis reguleringen medfører en stigning i aktivets kostpris, skal virksomheden vurdere, hvorvidt dette er en indikation af, at aktivets nye regnskabsmæssige værdi muligvis ikke er fuldt ud genindvindelig. Hvis der er tale om en sådan indikation, skal virksomheden teste aktivet for værdiforringelse ved at skønne aktivets genindvindingsværdi, og virksomheden skal regnskabsmæssigt behandle eventuelle tab ved værdiforringelse i overensstemmelse med IAS 36.

6. Hvis det tilknyttede aktiv måles ved brug af omvurderingsmodellen:

(a) ændres den positive eller negative omvurdering, der tidligere er indregnet for det pågældende aktiv, af ændringer i forpligtelsen, således at:

(i) et fald i forpligtelsen (i henhold til (b)) skal indregnes direkte på den i egenkapitalen medtagne reserve for opskrivninger med den undtagelse, at det skal indregnes i resultatet i det omfang, det udligner en reduktion som følge af omvurdering af aktivet, som tidligere er indregnet i resultatet.

(ii) en stigning i forpligtelsen skal indregnes i resultatet, med den undtagelse, at den skal indregnes direkte på den i egenkapitalen medtagne reserve for opskrivninger, i det omfang der for det pågældende aktiv er en kreditbalance i reserven for opskrivninger.

(b) I tilfælde af, at et fald i forpligtelsen overstiger den regnskabsmæssige værdi, som ville have været indregnet, hvis aktivet var indregnet efter kostprismodellen, skal det overskydende beløb straks indregnes i resultatet.

(c) en ændring i forpligtelsen er en indikation af, at aktivet muligvis skal omvurderes for at sikre, at den regnskabsmæssige værdi ikke afviger væsentligt fra den værdi, der ville blive opgjort ved anvendelse af dagsværdien på balancedagen. Sådanne omvurderinger skal tages i betragtning ved opgørelsen af de beløb, der skal indregnes i resultatet og egenkapitalen i henhold til (a). Hvis det er nødvendigt at foretage en omvurdering, skal alle aktiver i samme kategori omvurderes.

(d) IAS 1 stiller krav om oplysning i egenkapitalopgørelsen for hver indtægtspost eller omkostningspost, der indregnes direkte på egenkapitalen. I forbindelse med opfyldelsen af dette krav skal ændringen i reserven for opskrivninger, der hidrører fra en ændring i forpligtelsen, identificeres separat og oplyses.

7. Aktivets regulerede afskrivningsberettigede beløb afskrives over dets brugstid. Derfor skal alle efterfølgende ændringer i forpligtelsen, når det tilknyttede aktiv har nået udgangen af sin brugstid, indregnes i resultatet, efterhånden som de opstår. Dette gælder både for kostprismodellen og omvurderingsmodellen.

8. Den periodiske afvikling af effekten af diskonteringen skal indregnes i resultatet som en finansieringsomkostning, efterhånden som den finder sted. Den i henhold til IAS 23 tilladte alternative behandling af aktivering er ikke tilladt.

IKRAFTTRÆDELSESTIDSPUNKT

9. Virksomheder skal anvende dette fortolkningsbidrag for regnskabsår, som begynder 1. september 2004 eller derefter. Det tilskyndes, at standarden anvendes før dette tidspunkt. Hvis en virksomhed anvender dette fortolkningsbidrag for regnskabsår, som begynder før 1. september 2004, skal den give oplysning om dette.

OVERGANG

10. Ændringer i regnskabspraksis skal regnskabsmæssigt behandles i overensstemmelse med kravene i IAS 8 *Regnskabspraksis, ændringer i regnskabsmæssige skøn og fejl*. (*)

(*) Hvis en virksomhed anvender dette fortolkningsbidrag på et regnskabsår, der begynder før 1. januar 2005, skal virksomheden overholde kravene i den tidligere udgave af IAS 8 med titlen *Årets resultat, fundamentale fejl og ændringer i anvendt regnskabspraksis*, medmindre virksomheden anvender den ajourførte udgave af IAS 8 på det pågældende tidligere regnskabsår.

APPENDIKS

Ændringer til IFRS 1 *Førstegangsanvendelse af IFRS*

Ændringerne i dette appendiks finder anvendelse på regnskabsår, der begynder 1. september 2004 eller derefter. Hvis en virksomhed anvender dette fortolkningsbidrag for et tidligere regnskabsår, finder ændringerne anvendelse på det tidligere regnskabsår.

A1. Der er foretaget følgende ændringer i IFRS 1 *Førstegangsanvendelse af IFRS* og de dertil knyttede dokumenter:

I standardens afsnit 12 er henvisningen til afsnit 13-25D ændret til 13-25E.

Underafsnit 13(h) og (i) i standarden er ændret, og underafsnit (j) er tilføjet som følger:

(h) aktiebaseret vederlæggelse (afsnit 25B og 25C),

(i) forsikringskontrakter (afsnit 25D)

og

(j) forpligtelser i forbindelse med at tage anlæg ud af drift, som er medtaget i kostprisen for materielle anlægsaktiver (afsnit 25E).

Der er i standarden tilføjet en ny overskrift samt afsnit 25E som følger:

Ændringer i eksisterende forpligtelser i forbindelse med at tage anlæg ud af drift, retablering samt tilsvarende forpligtelser, som er medtaget i kostprisen for materielle anlægsaktiver

25E. IFRIC 1 *Ændringer i eksisterende forpligtelser i forbindelse med at tage anlæg ud af drift, retablering samt tilsvarende forpligtelser* kræver, at bestemte ændringer i en forpligtelse i forbindelse med at tage anlæg ud af drift, en retableringsforpligtelse eller en tilsvarende forpligtelse lægges til eller trækkes fra kostprisen for det aktiv, forpligtelsen knytter sig til. Aktivets regulerede afskrivningsberettigede beløb afskrives derefter fremadrettet over den resterende brugstid. En virksomhed, som anvender IFRS for første gang, behøver ikke at overholde disse krav, for så vidt angår ændringer i sådanne forpligtelser, hvis de indtraf før tidspunktet for overgangen til IFRS. Hvis en virksomhed, som anvender IFRS for første gang, benytter sig af denne undtagelse, skal den:

(a) måle forpligtelsen på tidspunktet for overgangen til IFRS i overensstemmelse med IAS 37,

(b) i det omfang forpligtelsen er omfattet af IFRIC 1, skønne det beløb, der ville have været medtaget i kostprisen for det aktiv, forpligtelsen knytter sig til, på det tidspunkt, hvor forpligtelsen opstod, ved at diskontere forpligtelsen til dette tidspunkt ved anvendelse af sit bedste skøn over den eller de historiske risikokorrigerede diskonteringssatser, som ville have været gældende for forpligtelsen i den mellemliggende periode,

og

(c) beregne den akkumulerede afskrivning på dette beløb på tidspunktet for overgangen til IFRS på grundlag af det aktuelle skøn over aktivets brugstid og ved anvendelse af virksomhedens vedtagne afskrivningspraksis i henhold til IFRS-standarderne.